

CAPUT SEPTIMUM

*De Ministro Generali totius Ordinis
Minorum.*

Num. I. Capituli hujus cum præcedente connexiono pariter efficit, ut alterum per alterum adjuvetur, & ea, quæ in uno dicta sunt, per alterius contenta plenius intelligantur. Unde systema Ordinis, quod in superiori Capite aliquibus fortè non satis exposuimus, hic uberius adjiciamus, à quo, & status quæstionis præsentis tituli multum dependet; sicque

Dicendum imò, apud neminem esse non posse in confesso, quòd non obstantibus aliquorum conatibus, Regula Minorum à S. Francisco conscripta, & ab Honorio III. confirmata, à prima sui institutione, usque ad annum 1430. fuerit ab universo Religionis Corpore literaliter, & absque dispensativo Privilegio observata. Post S. Franciscum Fundatorem, de S. Antonio Paduano, de S. Bonaventura, de cunctis successivè Ministris Generalibus (Eliam, Crescentium, Gerardum, & Antonium de Massa, si excipias) legimus in Ordinis scriptoribus, Chronicis & Annalibus, quàm inconcusse pugnaverint novi Machabari pro testamento Patris sui, & pro subrepentium abusuum desecatione, Eliam verò, Crescentium &

Anto-

Antonium de Massa, quòd relaxationibus indulgerent, novimus per Capitula Generalia juxta Regulæ tenorem à Generalatu depositos; quod ipsum Gerardus in Caturcensi Capitulo, animo ad Reformationem composito, vix evasit: ex quibus indubiè cognoscas, hoc toto tempore Religionem universam pro integra Regulæ Observantia stetit, prout Clemens V. in Concilio Viennensi declaravit; unde & rigida Regulæ declaratio prodiit, quæ incipit: *Exivi de paradiso &c.* quæ & habetur inter *Clementin. de verb. signif.* Cùm verò etiam ante præfatum annum 1430. tametsi Religione in Comitibus reclamante, invalescere cepissent plurimorum relaxationes, & plurimi etiam Regulam integrè *Observantes* in ipso *Communitatis* Corpore permanent; aliqui tamen præ cæteris Zelotes, qui relaxatorum mores sufferre nequibant, à Corpore *Communitatis* in particulares Familias, de superiorum licentia secedentes, Capiti Ordinis equidem per omnia subiecti, separatim vivere maluerunt, ut quietius & perfectius Regulam liceret observare; si autem tam hi quoad locum se separantes, quàm alii naultò plures in *Communitatis* Corpore permanentes, & nihilominus in tali *Communitate* Regulam integrè *Observantes*, insimul computentur, patet ad oculum, qualiter nunquam defuerint in Ordine *Observantes*, quod ex Dei promissione S. Franciscus propheta-

verat. Talis autem ab anno 1348. (qui & annus pestis nominatur) usque ad præmemoratum annum 1430. multorum à Zelo regularis Observantiæ deficientia proveniebat inde, quòd magna pars subjectorum Ordinis, per quasi universaliter tunc grassantem pestilentiaë morbum fuerit è vivis sublata, quorum numerus, ut citius restauraretur, sine sufficiente personarum, ac Spirituum delectu, promiscuè admittebantur ad Ordinem etiam delicatioris, qui cum tempore, sicut rigorem Regulæ agrè ferebant, sic ad relaxationes inclinabant; insuperque bona tali contagione quasi hinc inde derelicta, cum majori facilitate deveniebant ad Fratres, qui amorem paupertatis Minoriticæ cum illis dividebant.

Num. 2. Quibus equidem non obstantibus multi adhuc erant Filii Rechab ab hæreditate paterna nunquam recedentes, & ab ipso Religionis exordio Fundatori Seraphico adhærentes ex corde, Regulæ rigores, quam diu licuit in pace, & absque divisione *Observantes* ad literam. Tandem, ubi libertatis amicos prævalere viderunt, in locis pauperibus viventes, præsertim à Concilio Constantiensi, veluti proprio contra reliquos addito distinctivo nuncupati fuere *Observantes*; & hinc quidem incepit ætas publicè impositi hujus nominis distinctivi, quod equidem dabatur non hominibus novis, sed personis à tempore S. Francisci continuatis, idque sine

sine interruptione, ne aliàs rueret promissum
 Christi factum **S. Francisco** in monte **Palumbo**.
Minores itaque **Observantes**, sive de **Observan-**
tia Regulari dicuntur, eò quòd puram regulæ
 Observantiam ab irrepentibus abusibus procul,
 observare maluerint. Hi sunt, qui publicatis
 postmodum dispensativis Privilegiis Martini V.
 & Successorum ejus Pontificum majori, ac for-
 tiori agmine semper excrecentes sub **S. Bernar-**
dino Senensi, sub **SS. Joanne de Capistrano**, &
Jacobo de Marchia, sub **Marco de Bononia**,
Angelo de Clavasio, **Bernardino Feltrensi**,
 aliisque Sanctissimis æquè ac doctissimis Heroi-
 bus uniti, contra aliorum molestias, illæsam
 semper (juxta Dei promissum) **S. Francisci** Re-
 gulam observare, & ad fortissimum Ecclesiæ
 Dei fulcimentum conservare voluerunt. Hi
 denique sunt, quos ex variis Ordinis Refor-
 mationibus sibi consentientibus unitos, non
 modò in Regulæ puro rigore, sed & in numero
 longè prævalentes voluit **Leo X.** purissimum esse
 Religionis Franciscanæ, seu Ordinis Minorum
 Corpus, in eosque *Jurisdictionem Ordinis Mi-*
norum in Capite, ut ipse loquitur, de unani-
 mi **S. R. E.** Cardinalium consensu tempore sy-
 nodi Lateranensis transferre; & **Ministram**
Generalem, qui solus talismodi respectu totius
 Ordinis Minorum diceretur, de se ipsis, &
 per se ipsos eligentiam habere (utè expressissimè
 ait ipse **Leo Pontifex** in Bullis jam priori **Capite**

citatis, & adhuc citandis) cæteris interim ad sua Privilegia mitigativa ab electione recedi jussis, qui ex alia Leonis dispositione, eligere sibi habebant *Generalem Magistrum*, ut solus Observantinus diceretur *Minister* secundum Regulam.

Num. III. Ne tamen hæc gratis dixisse videar, declarationes Apostolicas adduco. Julii II. in suo diplomate: *Exponi Nobis &c.* dat. Romæ die 18. Aprilis 1512. ante divisionem Leoninam, nempe Observantes ipsos esse veros *S. Patris Francisci filios, & imitatores in arctissima paupertate fundatos &c.* Quod Clemens VIII. longè posteriori tempore in Bulla: *Ex injuncto &c.* dat. Romæ die 7. Septembris 1602. de Strictioris Observantiæ Professoribus confirmavit, ubi, cum in §. 2. dixisset, eos esse veros, & indubitatos Filios *S. Francisci*, gravissimo præcepto mandat, ne quisquam impostero eos appellare, aut dicere audeat *Religiosos novos &c.* Clarius etiam Leo X. in literis pluribus Apostolicis: *He & vos &c.* & *Omnipotens Deus &c.* 1517. & in aliis, quæ incipiunt: *Licet aliis &c.* de die 6. Octobris 1517. ubi definitive sic ait: *Quòdque ipsi Fratres de Observantia, & Reformati veri, & indubitati Fratres Ordinis S. Francisci, & ejus Regula Observatores semper fuerint, ac divinâ favente gratiâ sine futuri, sinè aliqua interruptione, seu Divisione à tempore editæ Regulæ per S. Franciscum, usque ad præsens.*

Et in aliis, quæ incipiunt: *Universis &c. & Celebrato nuper &c.* die 8. Aprilis 1518. ubi contra nonnullos de aliis Religionibus clariori expressione sic definit: *Inter eosdem Fratres Observantes huiusmodi, & alios mendicantes prædictos hanc Ordinem servari mandamus, quòd Minores Observantes huiusmodi antiquum semper locum teneant, quem Ordo S. Francisci in similibus actibus teneri a libi consuevit.*

Num. IV. Ecce per oraculum Pontificis, quid per Minores Observantes, vel quoad rem, vel quoad nomen intelligatur explicatum: quænam huic consequentiæ tergiversatio esse poterit? Observantes illum locum antiquum teneant, quem Ordo S. Francisci hætenus tenere consuevit; ergo Observantes idem repræsentant, quod Ordo S. Francisci hætenus repræsentare consuevit. Esto igitur Minores illi, qui ab Ordine condito, usque ad Religionis ejusdem divisionem in pura Regulæ Observantia perseverârunt, absque illo addito *Observantes*, simpliciter *Fratres Minores* dicerentur, eosdem tamen esse in re, non possumus ambigere. Quæ enim ratio, vel causa nomen unicum, à S. Institute præfixum, uno in Corpore indiviso alterandi? adveniente verò Ordinis divisione, ut antiqua illius pars, quæ à primæva Regulæ puritate non recessit, ab alia, quæ de novo Privilegia mitigativa superinduxit, etiam discerneretur in nomine, non esse non

potuit, ut fieret nomenclaturæ superaddita-
mentum, quod partium Ordinis divisio, non
personarum novitas exigebat.

Num. 5. En igitur luce meridianâ clarius,
quinam sint illi Franciscano in Ordine Religiosi,
qui sub Observantium nomine intelligantur, &
intelligi omnino debeant; illi nempe, quos Se-
raphicus Patriarcha Regulæ suæ ad literam ab
initio Observatores adiecit, & conservabit us-
que ad consummationem sæculi. Illi inquam
sunt, qui per varias rerum vicissitudines, nec
non per multiplices aliquando tribulationes (non
est novum in mundo inter ejusdem Matris Filios
oriri controversias) Regulam Minorum purè,
simpliciter, & absque ulla dispensatione observare
voluerunt, Deoque dante observabunt in futuro;
& quâcunque etiam in ipsis (dato casu) mutatio-
ne factâ, non deficient ex ipsis, qui sint verissi-
mi Regulæ Observatores. His ergo per S. Fran-
ciscum ab initio constitutis, & in puritate Regu-
læ perseverantibus Leo Papa X. voluit non im-
meritò dari primatum in Ordine Seraphico, præ-
cedentiam in actibus publicis, Ministeriatum
Generalem, & Sigillum cum titulo, & inscrip-
tione: *Minister Generalis totius Ordinis Mino-
rum*, quæ omnia de unanimi S. R. E. Cardina-
lium Consilio se perfecisse testatur in præcatis
suis Constitutionibus: *Itē & vos &c. Omnipoten-
s Dei &c. Licet aliàs &c. Celebrato nuper &c.
Etsi pro injuncta &c.* qua in ultima, & for-
mam,

mam, & motiva hujusmodi determinationis voluit explicata.

Num 6. Quòd si Observantes à Conventualibus exivisse, id est, separati fuisse alicubi dicantur, in rigore loquendi non ipsi à Conventualibus separati sunt, cum toties duce S. Joanne Capistranensi, & aliis, ut videre est in Ordinis Annalibus Tom. 5. 6. 7. & 8. Et adhortantibus Martino V. Eugenio IV. (utque ceteros omittam) Julio II. & Leone X. Pontificibus, integram Ordinis unionem, dummodo rejectis mitigationibus de novo superinductis, in antiqua, & originaria Regulæ puritate, ab Observantia Sanctæ vivere liceret. Conventuales potius ab Observantibus separati sunt, dum per libertates, & Privilegia à primævo vitæ Franciscanæ rigore recedere maluerunt. Sanè Ludovicus de la Torre ad annum 1498. Observantium *sub Vicariis* Vicarius Generalis, non tam amans erat exemptionis Pontificiæ, quàm perfectæ unionis cum reliquo Corpore, dum in sua Apologia in *Firmamentis trium Ord.* part. 3. relata sic ait:

„ Loquendo de me misero, & indigno membro
 „ in hæc Observantia, hîc, & in Urbe promissi
 „ Generali Ministro coram Socio meo, quod
 „ volebam ponere ad ignem Eugenianas Bullas,
 „ si ad instar hujus Observantiæ vellet reformare
 „ Conventus, incipiendo alienare possessiones
 „ & proprietates &c. quæ nisi fiant, omnis alia
 „ reformatio quasi esset frustranea. . . Idem dixi
 „ sepe

„ sæpe Sanctissimo Domino nostro, & multis
 „ RR. DD. Cardinalibus. Profectò non, qui
 in Contractu manet, sed qui mutat, ille recessisse censendus est; & Minor pars dicitur potius exire, vel sese separare, quàm e contra. Tempore autem Leoninæ divisionis minor Ordinis pars erat illa Conventualium, & una solummodò tribus contra quatuor vel quinque; unde & inquit Leo, quòd major suppositorum Ordinis pars steterit à parte Observantium; quidni proinde illi traherent secum Ordinem, unà cum Generalatu? prout etiam factum est, dum ex Decreto Leonis X. (inhabilitatis tam activè, quàm passivè aliis) legalem S. Francisci successorem, eligebant ipsi soli, sub titulo: *Ministri Generalis totius Ordinis Minorum*. Pro quo proinde

Num. 7. Dicendum, quòd solus Observantium Generalis de jure est, & inscribitur: *Minister Generalis totius Ordinis Minorum, vel totius Ordinis S. Francisci*.

Hoc assertum non placet illis, quibus certæ Constitutiones Pontificum, & confirmata Sacræ Congregationis Decreta displicent; prout ante sæculum vehementer displicebat Ordinis Conventualium Procuratori Generali tam titulus ille, quem per sexennalem litem reformari petebat, quàm sententia Sacræ Congregationis pro mantenentia talis tituli contra ipsam emanata, ad quam, quia obiter nimis reflexit M. Verinus, eam denuò hic adjicio, sequentis tenoris: *Decre-*

zum Sacra Congregationis Cardinalium pro Reverendissimo Patre Ministro Generali totius Ordinis Fratrum Minorum. „ Cum Procurator Generalis Fratrum Minorum Conventualium S. „ Francisci sex ab hinc annis agrè ferret, Ministrum Generalem de Observantia in præteritum usum, & in præsentiarum uti sigillo cum inscriptione: *Ministri Generalis totius Ordinis Fratrum Minorum*; recursum habuit ad Sanctissimum, supplicans, mandari, ac reformari ejusmodi titulum, tanquam non legitime dicto Ministro Generali de Observantia competentem; & supplicatione per Sanctissimum ad hanc Sac. Congregationem remissa: eadem Sac. Congregatio discussionem hujus negotii ad referendum usque de anno 1625. commisit Eminentissimo ac Reverendissimo Domino Cardinali Muto, coram quo firmato dubio, de consensu ambarum partium: an titulus *Ministri Generalis totius Ordinis FF. Minorum*, quo insignitur Minister Generalis Observantium, sit reformatus. Utrâque parte sæpe sæpius in facto, & Jure desuper informante, & auditâ: ad relationem ejusmodi Cardinalis Muti, causâ acerrimè in plena Congregatione discussâ, Sacra Rituum Congregatio respondit: *Nihil innovandum, & Ministrum Generalem de Observantia legitime usum fuisse, & uti posse titulo, & Sigillo cum inscriptione: Ministri Generalis*
 „ totius

„ totius Ordinis FF. Minorum ; & ità seruari
 „ mandavit , die 22. Martii 1631.

(L. S.)

C. Episcopus Portuensis, Card. Pius.

T. Vegrinius Episc. Assisient. Secr.

Romæ ex Typographia R. Camera Aposto-
 lica 1631.

Num. 8. *Ubi ne iudices contra iudicem, quoniam secundum quod iustum est, iudicat.* Eccl. 8. *Qui & pro perpetuando superiori asserto nostro, iuste possidet, qui auctore Pratore possidet,* l. 11. ff. de acquir. Possess. *Et iudicati actio perpetua est.* ff. de re Judic. repetoque, quod in primo meo Dialogo positum, Modestus Verinus pariter neglexit, scilicet, quod *rei iudicata virtus sit firmare fidem, ex l. res iudicata. de reg. jur.* seseque habeat ad instar Muri, qui in medio positus transiri non potest : quia per eam impositus est finis litibus (utinam & contradictionibus) & probationes ulterius non sunt recipiendæ ; etiamsi aliquis, si vel Asinus canem momorderit, amaverit litigare. Unde caus. 25. q. 2. c. 12. dicitur : *Ecclesiastica moderationi est omnino conveniens, ut qua ordinata fuerint, vel rationabiliter decisa, nulla impofterum debeant refragatione turbari.*

Num. 9. Nihilominus, ut legitur in Orbe Seraphico, „ Religio Conventualium con-
 „ quæta est expost apud Sanctissimum de De-
 „ creto ab hac Sacra Congregatione emanato ad
 „ fave.

„ favorem Mitteri Generalis de Observantia,
 „ supplicans, tanquam non audita sufficienter
 „ in suis Juribus, audiri in signatura gratiæ,
 „ & mandari Illustrissimo Datario, qui con-
 „ cedat superseffloriam necessariam. Ex ad-
 „ verso F. Alphonsus de Prato, Procurator Ge-
 „ neralis Minorum Observantium adiens &
 „ ipse cum supplici libello, eundem Sanctissi-
 „ mum supplicavit, quòd stante Jure suæ Re-
 „ ligionis quæsito, tam ex Bullis Pontificiis,
 „ quam ex novissimo Decreto, parte adversâ
 „ super usu dicti tituli, & sigilli, per quin-
 „ quennium & ultra, sapius auditâ, & re-
 „ plicante nemine ex Eminentiſſimis Patri-
 „ bus contradicente, ad sui favorem edito, &
 „ etiam impresso, Sanctitas sua dignaretur
 „ huic negotio perpetuum silentium, ut par
 „ est, imponere. Et utraq; supplicatione
 „ per Sanctissimum ad hanc S. Congregatio-
 „ nem remissâ, eadem S. Congregatio unani-
 „ mi Eminentiſſimorum Patrum consensu cen-
 „ suit, ex hæcenus deductis non esse locum
 „ novæ audientie, & mandavit Secretarium
 „ alloqui cum Sanctissimo juxta mentem Sacræ
 „ Congregationis, die 12. Aprilis 1632. Dein-
 „ de: Feriâ 6tâ die 21. Aprilis ego Secretarius
 „ allocutus fui cum Sanctissimo juxta mentem
 „ Sacræ Congregationis; & Sanctitas sua man-
 „ davit mihi, ut alloquerer, prout feci, R.D.
 „ Datarium pro imponendo perpetuo silentio.

Apud

Apud Dominicum Gubernatis in Orb. Seraph. Tom. I. pag. 95.

Num. X. Nunc, qui nimium nauseabundus non est, non nihil audiat, quibus diceris M. Verinus hunc titulum excipiat, quo honore ac reverentiâ cum Sacra Congregatione sentiens, Pontificicæque correspondens respondeat.

Prodromus ejus R. P. Hierotheus in *Epitome* cum nonnulla adhuc modestia, titulum illum dixerat *speciosum*, seu *ad speciem*, *fictitiisque juris*; Genius ejus M. Verinus, in *Discursu Polemico*, minùs tamen Polemicè pag. 230. dicit, quaestionem de tali titulo, *non de nominis re, sed de quodam quasi pigmento, seu de nominis purpurissa procedere*. Et post pauca subâit: *is à & hujus tituli valor, seu veritas pari, tranquillòque passu in spatiis imaginariis ambulare sinantur*. pag. 229. dicit, Sacram Congregationem certum perspectumque habuisse, in titulo *Ministri Generalis totius Ordinis Minorum*, *non esse magni nominis veritatem, sed umbram*. Et dum ego titulum illum in Jurisdictione quadam, non actuali, sed habituali (de qua postea) fundatum dixeram, sub illo respectu idem D. Modestus eum ad *commenta, & entia rationis* reducit, ad quæ, inquit, aliæ Scholæ distinctionem mediam Scoti reducant; ubi profectò, si de distinctione media dissertationem audire voluero, ad Academiâs, & Universitates, non ad M. Verinum ibo.

Num.

Num. II. Rogo interim ipsum, ut non tam mihi, quàm Procuratori Generali Ordinis Conventualium suprâ objiciat, quòd *sex abhinc annis agrè tuleris*, entis rationis intolerabile pondus; objiciat ipsi Sacræ Congregationi, ipsique summo Pontifici Urbano VIII. quòd rationis ratiocinantis otium tanquam negotium discutiendum putaverint, ibi: *Supplicatione per Sanctissimum ad hanc Sac. Congregationem remissâ, eadem Sac. Congregatio discussionem hujus negotii ad referendum usque de anno 1625. commisit Eminentissimo Cardinali Muto.* Objiciat & huic Eminentissimo Ecclesiæ Prælato coram ipso *firmatum fuisse dubium* de Reverendissimo nihilo. Si titulus ille sit solum ad speciem, Jurisque fictitii: cur in decretali illa sententia additur: *utrâque parte sape sapius in Jure & Facto desuper informante, & auditâ? sanè maximus in nihilo Jus neque Cesar habes.* Si Sacra (ut Modeste Verine inquis) Congregatio certum perspectumque habuerit, in titulo illo *non esse magni nominis veritatem, sed umbram*: Cur tituli illius prerogativa, veluti entis rationis inanitas, pro pacificandis partibus, eruendâque ex nonnullorum oculis festuca, non fuit cassata? Cur Eminentissimus Referens per sex annos, cum pudenda temporis jactura, circa nihilum, seu merè fictitii aliquid sese occupavit? aut saltèm, cur nihilitatem Juris non aequè facile, ac M. Verinus invenit, & nota-

R

vit?

vit? Cur referendo fictitium hoc tanquam nihilum non rejecit? An Verinæ Modestix benè stat, ad publicum dicere, typoque publicare, quòd in plena Congregatione cum umbris, & larvis acerrimè fuerit pugnatum, ibi: *Causâ acerrimè in plena Congregatione discussâ?* An fortè secundùm eandem Verinam Modestiam, & in imaginario somnio S. Congregatio in pleno audivit, & pars Observantina somnians de suo *Jure & facto* informavit? Sanè convenientiùs hìc adjecerim illud Augustini, quod mihi alibi applicas: *verè tu ipse obdormisti, qui scrutando talia defecisti.* Si verum sit, quod pag. 228. dicis, ipsosmet Observantes esse *in tacitis, simulque sat apertis confessis, titulum totius Ordinis Minorum Præmicerio suo non competere, nec competere posse;* Cur ergo Venerandum Decretum de *Legitimo*, sicque & de Jure competente uti, tam præterito, quàm futuro, & impetrârunt, & ostendunt, idque cum clausula: *Et ita servari mandavit,* scilicet S. Congregatio? Quâ verborum, sensuumque connexionè pag. 229. dicere vales, S. Congregationem *prudenter, ac illuminatè* per istam sententiam circa titulum Ministri Observantini resolvisse; cùm pag. præc. titulum illum ipsi *non competere, nec competere posse,* nedum sentias; sed & ipsis Observantibus talem sensum, confessionemque affingis? Tandem, si verum sentis, Cur contra omnem competentiam Pontifices usque hodie

die istam inscriptionem continuant, & manuteneant?

Num. 12. An & ipse modernus Sanctissimus Benedictus XIV. in novo Martyrologio Observantino, quod inscripsit: *Pro omnibus utriusque sexus Ministro Generali totius Ordinis Minorum subjectis*, figmentis movetur, præsertim, dum hanc inscriptionem etiam in pluribus aliis ab ipso ad imitationem suorum Prædecessorum editis Bullis, & Rescriptis tenet; licet in aliquibus aliis propter particularitatem materiæ addat: *Regularis Observantia*, ubi in unius & alterius, materiam merè particularem respicientis, adductione M. Verinus, ad meam distinctionem, differentiaque explicationem non attendens, putat, se totum invenisse.

An inquam Modernus Pontifex ita Generali Observantino inscribens, censeatur cum ipso ambulare in spatiis imaginariis? An novissimè adhuc, per hujusmodi tituli à M. Verino obtrusas ineptias, cum nostro Generali luserit, aut in pulvere pigmentario scripserit, dum de dato Romæ die 17. Martii 1755. ad illum direxit Indulgentias plenarias perpetuas pro omnibus Ecclesiis Fratrum, & Monialium *Ministro Generali totius Ordinis Minorum subjectis*, pro diebus Festis S. Ludovici Francorum Regis, & S. Elisabeth Reginae Hungariæ? Item, dum S. Congregatio Rituum ad mandatum ipsius expedivit decretum de die 16. Januarii 1755.

quo permittitur per modum simplicis in officio & Missa fervari de B. Helena Elselmina Moniali Clarissa, pro Fratribus & Monialibus, Jurisdictioni Ministri Generalis totius Ordinis Minorum subjectis? Anno præcedenti sub iisdem expressio- nibus, ac restrictionibus concesserat idem Sanctissimus Gloriosè regnans, fervari Officium Tubritu duplici de B. Rogerio, S. Francisci in vivis Socio. Et hæc spectant ad materiam totum Ordinem Minorum, cujus ipse Observantium Primicerius, *Generalis* inscribitur, spectantem; dum alia sæpe Rescripta (quæ Observantes præcisè ut tales respiciunt) restrictionem, seu additum: *Regularis Observantia*, specialiter requirunt. Ubi ad captum nostri M. Verini clariùs paulisper debeo me explicare dicendo: me per materiam particularem intelligere illa, quæ Corpus Observantinum specialiter attingunt; per materiam verò universalem ea, quæ Ordini Minorum in tota sua latitudine sumpto (saltèm per participationem) conducere possunt, qualia E. G. sunt Brevia indulgentiarum pro Festis Sanctorum, quæ ante omnem Ordinis Divisionem decesserunt, quæque propterea simpliciter, & sinè addito: *Fra- tres Minores S. Francisci* ex Decreto S. Congregationis dicendi sunt. Et hæc convenientissimè *Ministro Generali totius Ordinis Minorum* inscribuntur. Dignetur quæso Lector respicere ad inscriptorias quinque Bullarum, quas M. Veri-

Verinus pag. 10. adducit: & clarè videbit, omnes hæc in materia Corpus Observantium specialissimè concernente procedere, adeoque particulariùs inscribendas fuisse Ministro Generali Ord. Min. *Regul. Observantia*. Quod jam Charitas illius, qui finè fine & modo meam Charitatem arguit, Generales inscriptiones supra à Capite Ecclesiæ provenientes velit dicere *pigmentarias &c.* prudens quidem Lector, quia ità scriptum est, legit, sed non æquè (ut puto) approbat.

Num. 13. Dicit M. Verinus pag. 12. quòd hìc in Observantini Martyrologii fronte emittens titulus, scilicet: *Martyrologium pro omnibus utriusque sexus Ministro Generali totius Ordinis Minorum subjectis*, ex Calamo Observantino proflexerit, sicque in nostra controversia nihil probet. 2dò, Dum ego notaveram, quòd Pontifex inter Martyrologia Minorum, veluti in suo Ordine hierarchico, primo loco posuerit illud, quod Observantibus servit; ad hoc pag. 13. respondet, quòd meum Caput *Franciscanis Primatibus, Minoritanis hierarchiis, ac præcedentiis sic intendere, ac vigilare se probet, ut pene nulla sit talismodi furis umbra, ex qua non solem ipsum effigere, ac ostentare conatur. Ad hæc* (pergit 3tic) si Regularis Hierarchia statuenda sit ex Ordinum serie, prout in novo Martyrologio cernitur, jam primum de Jure locum habebunt Canonici Regulares, al-

terum Benedictini, tertium Cistercienses, quartum Observantes, & tum Conventuales &c. quòd autem hic sit Institutorum Ordo, quibus modis, quâ autoritate probatur? quasi diceret nulla:

Num. 14. R. ad 1mum: Si Inscriptio illa Martyrologio nostro præfixa ex calamo Observantino proflexerit; ex quo ergo calamo supra-mentionata decreta Indulgentiarum, & Brevia Apostolica proflexerunt, unâ cum suis clausulis: *Pro omnibus Ministro Generali totius Ordinis Minorum subjectis?* Deinde cur non aequè ex calamo Conventualium, & Capucinatorum pro suis respectivè Martyrologiis similes Inscriptiones profuxerunt? An nobis fortè persuaseris, illud, quod studiosissimi, & sicut ad omnia, itâ etiam ad Ordinum Jura vigilantissimi Pontificis autoritate, prodiit, non fuisse revisum, non in debito suo Ordine positum, non examinatum? sanè in doctissimis literis univèrsali Martyrologio præfixis, & nucleum quasi historiarum Ecclesiasticarum continentibus, Pontifex testatur, se nonnullorum Martyrologia Ordinum correxisse & emendasse. R. ad 2dum: Observantes illam dispositionem, & Ordinem non fecisse, nec fortè opus habebant versatissimo, etiam in Communibus Juribus Ordinum, Pontifici sua Jura ostendere, qui & aliunde censetur omnia Jura habere in Scrinio pectoris sui; quantumvis aliàs ad quemlibet Ordinem spectet ad sua

Jura

Jura invigilare, illa tenere, & manutenere, ne Jurium in Ecclesia Dei fiat confusio, contra pulchritudinem ejus. Unde meum Caput potiùs quærit (saltèm pro suo modulo) impleri Juribus, quàm ipsis præcedentiis. Dum autem M. Verinus, pleno de Capite disputando, contendit probare, solum habitum Capucinarum esse inter Minores Regularem; Observantinum solâ dispensatione Pontificiâ licentiatum: Separationem Capucinarum à Capite Observantino tam fuisse necessariam, ut illam dissuasisse fuerit *malignum Consilium*, à Deo in Cardinali Vitellio punitum: Capucinos esse Strictiores, Observantes esse sub instituto mitigato &c. profectò omnia illa, illisque similia nihil Juris in se continent, sed ad solam quæstionem facti, & quidem nunquam probati sunt reducenda, consequenter potiùs in nonnullorum Capite, quàm in Codice fundata.

Num. 15. & ad 3tium suprà, quòd loquendo præcisè de Ordinibus, quorum ibidem correctæ ponuntur Martyrologia, & præscindendo ab illis, quorum non adducuntur correctæ, ille reverà sit Ordo Institutorum hierarchicè observatum, & Observandum. Si autem M. Verinus probam quærit, respiciat subscriptiones S. Concilii Tridentini, ubi Ordinum Generales serie ità Ordinatâ sese subscripserunt, ut post Generalem Ordinis Prædicatorum immediatè sequatur Observantinus, deinde Con-

ventualium &c. Alii etiam suprà mentionati Ordines scilicet Canonicorum Regularium & Benedictinorum, eundem pariter, & non alium Ordinem servassent in subscribendo, si, sicut Ordo Minorum, omnes essent hierarchici, sub uno continuando Capite Generali. Non ausim hìc iterum adducere Ordinem in Capella Pontificia servatum, ac servandum; ubi Minister Generalis totius Ordinis Minorum (qualiscunque in titulo sit inanita) de Jure præcedit alios Generales Minoritanos: quod idem de Jure etiam competit Procuratori Generali Observantino respectu aliorum Minorum Generalium in Curia Romana Procuratorum; Nam M. Verinus pag. 9. me *impropria libertatis* accusans, dicit, quod *obtruserim solos, & unicos in Capella Pontificia confessus: quasi verò Generales Ordinum Præfecti, extra Capellam Pontificiam, concurrere, convenire, aut considerare non possent;* ex quo (quia nihil ultra addit) utique putat meum argumentum corruere. Ast meum non erat infinitatem Conventionum, non adeò ad rem facientium ex fœcundo possibilium sinu congerere: qui putabam omnibus sufficere, principalioris meminisse Conventûs, Patrûmque confessus, in quo Jura Ordinum sese manifestare, nemini dubium est.

Num. 16. Nisi M. Verinus, veluti ex Instructoris Officio mecum esset unicè occupatus, ubique equidem instruendus, potiùs forsitan

examinâisset, an præcedentiis magis, quam
 Juribus, repletum Caput habuerint illi, qui
 anno 1678. gravissimâ lite suscitâtâ, contende-
 bant super Observantes locum obtinere dignio-
 rem, saltêm in locis, ubi ante Observantes
 habuissent Conventum, idque in vim Consti-
 tutionis Gregorii XIII. super præcedentiâ inter
 Regulares Observanda; quæ causâ, utpote ex
 parte succumbentium, juribus vacua, sequen-
 ti fuit decretali sententiâ terminata: „ Factâ
 „ relatione per Eminentissimum Dominum D.
 „ Cardinalem Sabellum Ponentem, causâ Am-
 „ puriensis præcedentiæ in S. Rituum Congre-
 „ gatione de Controversia super præcedentiâ
 „ in processionibus, vertente inter Fratres Mi-
 „ nores Observantes ex una, & Capucinos ex
 „ altera parte, habentes ambos Conventum
 „ in Oppido Nulvi in Sardinia Ampuriensis
 „ Diœcesis, & eadem S. Congregatio auditis
 „ hinc inde partibus, voce, & in scriptis plu-
 „ ries informantibus, & præcipuè pro parte
 „ Minorum Observantium declaravit, præce-
 „ dentiam deberi Fratribus Minoribus Obser-
 „ vantibus, ex quo Observantes sunt priores
 „ in Ordine qualitatis, & Approbationis Apo-
 „ stoliciæ; & Capucini, licet priores in funda-
 „ tione Conventûs per quatuor annos in eo-
 „ dem loco, sunt tamen Filiales ex eadem Re-
 „ ligione Observantium, & longè posteriores
 „ in Approbatione Apostolica, quo casu non

„ intrat Bulla Gregoriana de anterioritate Con-
 „ ventus in eodem loco. Et ita decrevit, &
 „ servari mandavit, die 26. Novembris 1678.
 „ Cardinalis Carpineus Loco † Sigilli Bernar-
 „ dinus Casalius S. Rit. Congreg. Secretarius.

Hoc Sacrae Congregationis decretum anno sequenti confirmavit Innocentius Papa XI. per Bullam, quae incipit: *Nuper à Congregatione &c.* dat. Romae die 16. Januarii 1679. Pontificatus anno 3tio,

Num. 17. Cum verò PP. Capucini decisioni Apostolicae non acquiescerent, & causam reassumi obtinuissent, defendente suos Observantes F. Petro Sporin Procuratore Generali, sequens adhuc emanavit Decretum: „ Iterum
 „ per Eminentissimum, & Reverendissimum
 „ D. Cardinalem Sabellum proposita causa
 „ *Amburiensis praecedentia* ad instantiam Patrum
 „ Capucinatorum Oppidi Nulvi in Sardinia,
 „ contra Patres Minores Observantes de Fa-
 „ milia ejusdem loci; Sacra Rit. Congregatio
 „ auditâ utraq; parte in voce, & in scriptis
 „ plenè informante, visisque juribus hinc
 „ inde deductis, illisque maturè discussis, cen-
 „ suit standum esse in decisis sub die 26. No-
 „ vembris 1678. nempe praecedentiam de-
 „ beri Fratribus Minoribus Observantibus, &
 „ ita decrevit die 24. Februarii 1680.

Num. 18. Ex quibus ad praesens eruitur argumentum, contra suppositum M. Verini, quo
 stabili-

stabiliter tenet ex Libro Antonii Lucci, quòd Capucini eodem modo exierint ab Observantibus, sicut hi à Conventualibus. Nimirum, si Observantes talem dicerent filiationem ad Conventuales, qualem Capucini (prout in superiori sententia patet) indubitatè dicunt ad Observantes, tum eodem modo, ob identitatem rationis, vel haberent, vel impetrassent decretum, quo præcederent in actibus publicis Observantes, non obstante, quòd hi antiquiorem in eodem loco haberent Conventum; ubi tamen potiùs in contrarium plarificata existant Decreta pro Observantibus in vim Leoninarum decernerentia. Et quidem pro extracto nonnullo Leoninæ, quæ incipit: *Etsi pro injuncta &c.* dat. Romæ die 20. Januarii 1521. cape sequentia:

„ Dilectis Filiis Fratibus Minoribus de Observantia nuncupatis, pro eo, quòd ad illos jam multò major pars membrorum, & suppositorum dicti Ordinis S. Francisci actualiter fuerit conversa, Ministrum Generalem illis de sua portione eligendum concesserimus, in eosque Jurisdictionem Ordinis Minorum in Capite, tempore Generalis Concilii Lateranensis contulerimus; prout olim, cum aliqua minor portio eorundem Fratrum ad Observantiam inclinasset (*em Observantia crevit in. & non extra Ordinem*) universalis Ecclesie in Concilio Constantiensi, Vicarium ipsi portioni Minorum *Familie* nuncupatæ, ut Regulæ purius insisterent, concessit.

Num.

Num. 19. Deinde post pauca præcedentiz punctum Apostolico Decreto definiens ait: „Mo-
 „ tu proprio, non ad ipsorum &c. Apostolicâ
 „ Authoritate statuimus, & Ordinamus, quod
 „ de cætero in omnibus, & singulis Processio-
 „ nibus &c. & aliis actibus publicis quibuscun-
 „ que super dicto incedendi & standi Ordine,
 „ & digniori loco sedendi &c. sive in Urbe,
 „ sive in aliis locis, vel terris citra, & ultra
 „ montes &c. inter Observantes hujusmodi Mi-
 „ nores, & alios mendicantes prædictos hunc
 „ Ordinem servari mandamus, quod Minores
 „ Observantes hujusmodi antiquum semper
 „ locum teneant, quem Ordo S. Francisci in
 „ similibus actibus tenere hætenus consuevit &c.
 „ Minores verò Fratres omnes Observantes, &
 „ Conventuales, juxta literas nostras inter eos
 „ per Nos editas, quæ *Bulla Concordia* nun-
 „ cupatur, penitus incedere teneantur. „ Ecce
 Observantes majorem Ordinis Franciscani par-
 tem, & antiquum Ordinem S. Francisci repræ-
 sentabant, & faciebant; ac ideo Ministrum Ge-
 neralem totius Ordinis Minorum habebant de
 suis; & Franciscanis antiquis præcedentiam in-
 ter alios mendicantes, cum proportionem appro-
 bationis Apostolicæ, & super Conventuales,
 confirmando Bullam *Concordia* decernit. Has
 deinde literas Leonis X. confirmavit in forma spe-
 cifica Clemens VII. dato Brevis, quod incipit:
Acceptimus, quod, licet &c. dat. die 20. Mart. 1531.

Num.

Num. 20. Cùm verò PP. Conventuales sub Sixto V. Pontifice, utpote ex ipsis ad Petri Cathedralam assumpto, sibi favorem compromitterent, contra præcedentiæ punctum litem contestari voluerunt; at piissimus Pontifex Justitiæ magis, quàm affectioni deditus, per simplicem Cardinalium, & Prælatorum in causa deputatorum audientiam informatus, litem vix natam voluit evanescere. Sub Clemente VIII. anno 1593. iterùmque anno 1602. controversiam de novo suscitârunt, semper tamen per repetita S. Congregationis decreta repulsi; quorum Decretorum tenore (præter illud, quod suprâ num. 7. habes) hîc in Compendio exhibeo: „ die 26.
 „ Novembris 1593. habita fuit Congregatio
 „ Sac. Rituum, in qua propositâ causâ præce-
 „ dentiæ inter RR. PP. Procuratores Generales
 „ FF. Minorum de Observantia, & FF. Minoro-
 „ rum Conventualium Ordinis S. Francisci &c.
 „ censuit Fratres Minores de Observantia &c.
 „ &c. . . constare dictum eorum Procuratorem
 „ Generalem in Capella Pontificia ante Procu-
 „ ratorem Generalem Min. Conventualium se-
 „ disse. Quamobrem etiam censuit, dictum
 „ Procuratorem Generalem Minorum Obser-
 „ vantium in hac quasi possessione sedendi ma-
 „ nutenendum esse, si itâ Sanctissimo Domino
 „ placuerit.
 „ Sequitur aliud: „ Viso Memoriali &c. super
 „ præcedentiâ eidem Procuratori in Capella

„ San-

„ Sanctissimi ante Procuratorem Generalem
 „ ejusdem Ordinis Conventualium competenti :
 „ ac Decreto alias sub die 26. Novembris 1593.
 „ ad ejusdem Procuratoris de Observantia ta-
 „ vorem facto ; Congregatio die 25. Januarii
 „ 1602. stetit in decisis , factaque eidem San-
 „ ctissimo Domino nostro juxta ejusdem San-
 „ ctissimi rescriptum de præmissis relatione,
 „ Sanctitas sua dicta Decreta approbavit, & ab
 „ iis, ad quos spectat, observari mandavit, &c.

Num. 21. Si forsitan benevolo Lectori factus sim insipiens differendo de debita inter Minoritas Observantium præcedentia, consideret quæso, me hic similia nec vanè, nec inutiliter allegasse: Non enim defendimus præcedentiam, ut præcedentia est, nec antiquitatem ratione sui jactamus; quin potius tam ex uno, quam ex alio, necessitate coacti, inferimus, Observantes secundum rem, & nominis rationem à S. Francisco institutos, & duorum primorum Minoritanæ ætatis sæculorum Sanctos. Beatos, virosque illustres non solis Patribus Conventualibus competere, prout in titulo suo præferebat Liber, ad quem me inferius ex professo deducet Modestus Verinus. Sicque finis meæ dissertationis est utilissimus ex eo, quod ex similibus mediis, ratione sui non appetendis, nitam ostendere, quam professionem emisierint isti Sancti, quales ab initio, & sine interruptione professores habuerit Regula S. Francisci, qualiter de ipsius mente

mente Fratres ab ipso positivè instituti, debeant esse obligati; sicque ab omnibus ità intelligatur, obscurum aliàs systema Minoritici Ordinis, ut Observantes non censeantur esse laterales; non ità novi, ut de Sanctorum illorum primavorum non habeant gaudere Religionis confortio, seu Ordinis unitate.

Num. 22. Cæterùm nec ego ignore, ex mero antiquioritatis titulo (nisi aliud ex ipso deducendum intendatur) vel parum, vel nihil laudis specialis antiquiori Religioni accrescere, quia *cani sunt sensus hominis, & atas senectutis vita immaculata*, ex oraculo cœlesti. Testes advoco commendatæ nunquam satis Societatis Jesu, aliarumque post Franciscanam recentiorum Religionum doctissimas atque Sanctissimas Congregationes; quas non ab antiquitate, sed à multiplici Sanctorum splendore, continuoque in Dei, & Ecclesiæ obsequium Sanctorum laborum exercitio, amplissimè celebrari, quis non fateatur? de reliquo Sancti sunt Capucini, Sancti Conventuales, Sancti sint etiam Observantes, in Capite quidem, & Corpore, sed non animo ab invicem divisi; utpote, quos nedum Clericalis Ordo, sed & eadem Minoritana Regula tenet adunatos.

Num. 23. Visis nunc, quæ statuti, & confirmati Juris sunt circa Ordinem Observantinum, cujus Primicerius sele inscribit: *Minister Generalis*

ralis totius Ordinis Minorum, ex ipsa quoque natura rei, & facti fundatam talismodi inscriptionis competentiam probemus: Ille competenter inscribitur *Minister Generalis totius Ordinis Minorum*, qui aliquando per 70. annos ita solus in totâ latitudine Ordinis Minorum Generalis *Minister* fuit, ut nullus Minoritarum Primicerius, præter ipsum sese auderet inscribere *Ministrum*; imò (quæ erit altera majoris pars) qui defacto adhuc solus ex Pontificia dispositione *positiva*, seu Decreto nominatur *Minister*, quod nomen, testante Leone X., Regula S. Francisci Capitî totius Fraternitatis à se institutæ, suisque legalibus successoribus imposuit; atqui Observantinus Minister est talis per totum, ergo &c. Probatum Minoris prima pars ex eo, quòd imprimis PP. Conventuales ab anno 1517. in vim Leoninarum ita fuerint ab electione *Ministri Generalis*, tam activâ, quàm passivâ exclusi, ut usque ad annum 1587. (en habes 70. annos) non elegerint, nec eligere ausi fuerint, sibi Generalem *Ministrum*, sed *Magistrum* suæ Familiz, solis Observantiæ Patribus reservatâ, & usitatâ electione *Ministri Generalis totius Ordinis Minorum*. Imò dum aliquando PP. Conventuales F. Antonium Marcellum Cherinum, contra dispositionem Leoninam usurpato Jure, sibi sub titulo *Ministri* elegerant, Leo X. Pontifex electionem illam annullavit, ipsûmque taliter electum, gravius correptum à se rejecit, & non nisi sub titulo

titulo *Magistri* postea confirmavit, prout hac omnia patent in Bulla, quæ incipit: *Nuntiatum Nobis fuit &c.* dat. Romæ 12. Julii 1517. Et quidem, sicut per tale tempus, 70. scilicet annorum, nullus extra Corpus Observantinum erat Generalis, sic nec Provincialis aliquis dictus *Minister*, sed respectivè *Magistri* fuerunt appellati & appellandi.

Num. 24. Adjecerim hic propriam Confessionem ipsiusmet supra memorati *Antonii Marcelli*, ex fide Sacerdotis, seu ex Epistola *P. Mathia Weinsseu*, data ex Conventu Antwerpensi 1518. die 20. Jan. ad *F. Wilhelmum Alemantia* Provinciae Colonienfis Strictioris Observ. Ministrum, in qua totius facti Leonini speciem narrans, etiam inquit: *Romam missus, cum (V. P. Joanne Clapyon, totius Ordinis in Romana Curia Procuratore comitante) Conventum Apostolorum inviserem, Antonius Marcellus, suis nos conspectibus advocans: O, inquit, Patres Observantia, Capitis nostri Coronam abstulistis, & oculum nobis dextrum eruistis! Quare mihi, quid hac sibi parabolica querela pretenderes, respondit: Corona Capitis nostri Ministeratus est Officium, & Ordinis Pralatura; oculus dexter est Conventus Parisiensis, ex quo velut oculis, ignorantia tenebris effugatis, scientia lumine totus Ordo videbat, &c.*

Imò post suam electionem præfatus Antonius Marcellus juratò spondit, se cum titulo *Ma-*

gistri futurum contentum, prout legitur in Concordato, anno 1517. à die 8. usque ad 19. Julii facto coram Protectore Ordinis, & Notario, quo Minister Generalis totius Ordinis Minorum cum Magistro Generali Minorum Conventualium concordarunt: manu [ut testatur Notarius infra scriptus] pectus tangendo, more Pralatorum, mihi Notario stipulanti, & recipienti, vice, & nomine omnium, & singulorum, quorum interest, aut interesse poterit quomodolibet in futurum, se illa rata, grata, & firma habere, & habituros esse. Sicque fieri vidi, audivi, rogatus & requisitus. *Jacobus Sketa Trebanus.* En capta possessio utriusque tituli; ubi secundum Modestum Verinum Minister Observantinus (stante etiam perceptione totius tituli Generalium Prædecessorum) fuisset ultra æquum defraudatus, si erga Ens ratum, non nisi entis rationis involucrum, & loco veritatis, magni nominis umbram dicatur accepisse, contra toties contestatam intentionem summi Pontificis. Ubi fortè dixerit aliquis cum Authore *Ratiocinii Juventutis Franciscana*, quòd in nominibus non sit ponenda vis, unde & adducit Bullam Clementis VII. ad instantiam PP. Conventualium declarantis, quòd non obstante illâ mutatione nominum PP. Conventuales gaudeant omnibus Privilegiis, indultis &c. ; quæ sicut ego nullatenus nego, ità præter Confirmationem Leoninarum rationabiliter eruo, quòd RR. PP.

Con-

Conventuales non hasitassent, nec pro impetranda tali declaratione institissent, si cum M. Verino Judicassent Observantix inscriptionis prerogativam non nisi in larvis & umbris consistere.

Num. 25. Ex quibus, præsertim supra dictis agnoscitur, titulum *Ministri* fuisse Conventualibus interdictum, statim, ac per omnimodam separationem ab Observantibus recesserunt, eorumque Primicerios *Magistri Generalis Fratrum Minorum Conventualium* titulo fuisse nuncupatos; quod, ut Ordinis monumenta præteream, in pluribus præfati Leonis literis, atque subsequentium Romanorum Pontificum Clementis VII. Pauli III. & aliorum usque ad Sixtum V. inclusivè ad longum est videre. Pauca produco: Clemens VII. in Bulla: *Religionis Zelus &c.* 1528. quibus Capucinorum Congregationem approbavit, *Magistrum Generalem Minorum Conventualium* sæpiùs nominat. Paulus III. in Bulla: *Exponi nobis &c.* 1536. tum *Generalem*, tum *Provinciales*, *Magistros Minorum Conventualium* sæpiùs reperit; alias studio brevitatís omitto.

Num. 26. Postquam autem 14. sibi succedentes Conventualium *Generales Magistrali* hæc inscriptione, juxta iteratas statuti Leonini Confirmationes contenti fuerant, & esse debuerant, quintusdecimus illorum Primicerius, *F. Evangelista Pelles* *Ministri Generalis* nomen assump-

fit quidem, aut (per quod 2 da superioris minoris pars supra probatur) quod per *positivum* Pontificis Privilegium, & Decretum, revocata huiusmodi Leonina prohibitione, titulus *Ministri Generalis* fuerit illis restitutus, nullibi usque hodie apparet; vel ostendatur; quo facto memet exhibeo ad hæc corrigenda paratissimum.

Scribit *Dominicus Gubernantis* in suo *Orbe Seraphico* Tom. 2. L. 6. cap. 14. quod *P. Franchinus* Ordinis Conventualium Procurator Generalis, dum ab hoc tale Privilegium, si exstaret, in suo de Conventualibus tractatu inferendum, ex mutua benevolentiae confidentia postulasset, ipsi fiscere confiteri non fuerit veritus, *positivum* tale Privilegium, seu Decretum non exstare.

Nam. 27. Nihilominus ex eo, quod eorum Primicerii aliquando in nonnullis Pontificum literis obiter & recitative (nunquam definitive) ceperint appellari *Ministri Generales*, ceperunt pariter sub Sixto V. ex Conventualibus assumpto, anno 1587. *Ministros Generales Fratrum Minorum Conventualium* sese inscribere. Quo anno supra memoratus *F. Evangelista Pelleus* Senensis legitur omnium primus sub titulo *Ministri Generalis* fuisse electus; cum equidem adhuc anno 1581. *F. Antonius Fera* de Plano Castanearum Agri Senensis, summus sui ævi Theologus fuisset sub titulo *Magistri Generalis* electus. Quin & S. Pius V. ipsorum Conventualium Reformationem approbando, per literas suas: *Ille Nos cu-*

ra &c. dat. Romæ 1568, 10. Kal. Augusti, Magistrōs Generales, & Provinciales Min. Conventualium stylo invariato semper appellat. Et Sixtus V. (ut supra dictum) ex eisdem Conventualibus assumptus in Bulla: *Ex superna dispositionis &c.* dat. Romæ 1585. 12. Kal. Decemb., per quam Archi-Confraternitatem Cordigerorum S. Francisci in Assisensi ipsius Sancti templo instituit, semper Generalem Magistrum Ordinis Conventualium alloquitur; in Bulla autem Sixti V. de anno 1587. die 18. Octobris, quæ incipit: *Divina Charitatis altitudo &c.* Generalis Conventualium superior bis *Magister*, & etiam bis *Minister* Generalis appellatur, quod ex Abbreviatoris, aut Typographi potuit errore accidisse. Eodem autem anno, quo Sixtus V. præfatam Bullam edidit, dedit quoque aliam, quæ incipit: *Et, si Mendicantium &c.* in qua Observantibus confirmat omnes Gratias, concessiones, facultates, Privilegia, favores, prærogativas, & indulta, tam Corporalia, quam Spiritualla à suis Prædecessoribus concessa, utique non sine, sed cum confirmatione contentorum in Bullis Leoninis. Interim hæc omnia in Compendium redigendo: *Ministri* Generales Ordinis Minorum Conventualium ante Bullam unionis 1517. nullibi reperiuntur, sed ab antea vel *Ministri Generales Ordinis Minorum* simpliciter; vel post nonnullam Ordinis quoad modum regiminis divisionem, cum addito: *tam de*

Observantia, quàm *Conventualium* appellati sunt. Et anno ipso 1517. per Bullam: *Omnipotens Deus &c.* & alias subsequentes, *Conventuales* ipsi ab *Observantibus* totaliter separati, ut visum est (saltem per 70. annos) prohibiti fuerunt superiores suos nominare *Ministros*, sed *Magistri*, etiam adhuc à Sixto V. appellati sunt. *Observantes* e contra nunquam cauerunt *Generali Ministro Ordinis Minorum*, ex quocunque demum Ordinis membro fuere assumpti; sicque ab ipsis *Ministorum Generalium* continuatâ, & non interruptâ serie ab ipso *Instituto* Francisco usque ad modernum F. Petrum Joannetium de Molina, juxta *Regulæ præscriptæ*, sub titulo, & prærogativis suorum *Prædecessorum electum*, 86. *Ministri Generales* enumerantur.

Num. 28. Hujusmodi *Seraphica* in Religione præminentiam *Capitis* ex *Observantibus* assumendi, ab illo *Observantiæ Corpore*, quod ab Ordinis initio in *Regulæ puritate* permanfit, originatam fuisse testatur Leo X. in præcitata Bulla dicens: *Et ne Caput suis membris difforme appareat, volumus, & etiam Ordinamus, quòd nullus Frater possit eligi in Ministrum Generalem, nisi vitam ducat reformatam, & pro Reformato à Communitate Reformatorum habeatur.* Imò inter plures alios summos Pontifices in suis literis definitive loquentes, idem Leo Pontifex in Bulla: *Licet aliàs &c.* dat. die 6. Decembris 1517. originem *Observantium* declarat dicens:

Quòd

Quod ipsi Fratres de Observantia, & Reformati, veri & indubitati (nedum Filii & Fratres S. Francisci, sed &) Ordinis S. Francisci, & ejus Regula Observatores semper fuerint, & divinâ favente gratiâ sint futuri sinè aliqua interruptione, vel Divisione, à tempore edita Regula S. Francisci usque ad præsens. Ecce Observantes, non qualemunque ducunt à S. Francisco, ejusque Regula originem, sed immediatam, imò nec immediatam solum, verùm etiam usque ad præsens sinè Divisione nedum à professione originaria, sed & sinè divisione à Capite Ordinis, quod in Leonina Ordinis Divisione secum sumpserunt, mitigatis in aliud Corpus separatis.

Num. 29. Ut jam illud, quod supra probare assumpsi (scilicet nullum per longissimum tempus in tota latitudine Ordinis Minorum, sinè repellenda audacia, nominare se potuisse *Ministram Generalem*) plenius, & ex omni parte probem, videndum est, quid Juris sit de Familia Capucinatorum, quæ incirca decennio post præfatam Divisionem Leoninam, à nonnullis separantibus se à Corpore, & Capite Observantino (propterea nullatenus immutando) fuit inchoata, & deinde fructuosissimè multiplicata. Profectò hæc Sacra Familia Generalem quidem ab initio superiorem habuit, sed non nisi sub titulo *Vicarii Generalis* à Magistro Generali Ordinis Conventualium intrâ triduum confirmandi. Et quidem taliter, & sinè *Ministro* Generali sub

Conventualibus steterunt, subque eorum cruce in Processionibus publicis incesserunt, ferè per sæculum; donec scilicet anno 1619. Paulus V. per Bullam, quæ incipit: *Altis fœlicis &c.* dat. 28. Jan. Capucinos ab hujusmodi subjectione, & dependentia eximens, iisdem concessit, Confirmationem electi sui *Vicarii Generalis* à Conventualium Primicerio petere amplius non teneri, quam proinde modò petunt à Papa. De appellatione autem Vicarii Generalis Capucinorum, sicut & Vicariorum Provincialium per sæculum, constat imprimis ex præfata ferè centenaria subjectione, & ex formulis confirmationum factarum; deinde inter alias plures Bullas Pontificias ex ipsa superius adducta Pauli V. *Altis fœlicis &c.* Quòd autem *Ministri Generalis* titulum ex Apostolico indulto impetrare voluerint, mihi hucusque constare non potuit, nisi fortè in alio ejusdem Pauli V. Brevi: *In supremo &c.* die 29. Oct. eodem anno 1619. tituli mutatio facta intelligatur per hoc, quòd in eo decernatur, ut *Generalis* (non additur *Minister*) Capucinorum ad sexennium, & non ultra in Officio durare permittatur. Sicque longissima in binis aliis Minoritanis Familiis tituli Ministeriatûs interruptio ad oculum patet, expectaturque ostendi Decretum, quo tituli illius prohibitio revocata, & illius usus positivè introductus fuit. Concedo interim, quòd modò usus obtinuerit, ut in Pontificum etiam Bullis & Decretis, tam

Capu-

Capucinatorum, quàm Conventualium Generales *Ministri* appellentur; quo non obstante nos-ter Superior remanet in antiquiori possessione suæ inscriptionis: *Minister Generalis totius Ordinis Minorum.*

Num. 30. Videtur R. P. Hierotheus satis advertisse, quòd hæc Inanitas intervalli hiare faceret concinnitatem, eamque interjectione septuagenarii ad minus vacui notabiliter determinare; unde in *Epitome sua historica* pag. 514. postquam omnes S. Francisci successores, usque ad F. Bernardinum Pratum, divisionem Leoninam immediate præcedentem, enumerasset, & quidem sub hac inscriptione: *Ministri Generales Ordinis Minorum indivisi*: cautissimè pro subsequentibus hanc suam inscriptionem variat, inscribitque: *Generalis Minorum Conventualium*, deinde ex-*Generales Minorum Observantium*, & tandem *Generales Minorum Capucinatorum*, præcedendo à *Ministris*, atque etiam à *Magistris*. Ubi quidem ipsi aliquatenus ignoscendum est, quòd non posuerit, uti debuisset (saltèm ad tempus intervalli suprà memorati) *Magistros*, & respectivè *Vicarios Generales*; ignoscendum inquam, quia sicut Capucini ipsum *Vicarii*, ita & Conventuales *Magistri* nomen libentius dissimulant; At non æquè dissimulanter ferunt *Observantes*, quòd ante propositam *Observantium* seriem non addiderit nomen *Ministorum*. Cùm tamen Leo X. hos eisdem (incipiendo à Christophoro

Numajo , suprà memorati *Bernardini Præti*, ejusque tituli, ac privilegiorum omnium legali (successore) voluerit dici & esse *Ministros Generales* ordinis Minorum, & quidem, eatenus saltèm, *totius*, quatenus in tota latitudine ordinis Minorum, extra hos ipsos nullum alium voluit esse superstitem *Generalem Ministrum*. Quidquid longè exposit alii Pontifices permiserint potiùs, quàm positivè ordinaverint, uti suprà ostensum.

Num. 31. Si dicas, quòd Observantes à tempore Concilii Constantiensis usque ad Leonem X., sicque per spatium 86. annorum, etiam subiecti fuerint non *Ministris*, sed duobus, pro Familia scilicet Ultra- & Cismontana, respectivè *Vicariis* Generalibus; adeoque non absimili subiacent Ministeriatùs intervallo & vacuo. R. Observantes sic dicti *de Familia*, seu sub *Vicariis* (de *Clarenis*, *Coletanis*, *Amadaitis*, de *S. Evangelio* seu *Caputio &c.* qui dicebantur Observantes sub *Ministris*, & ex quibus omnibus, per Leonem X. Corpus Observantium unitum est, nequidem currit talis objectio) illi inquam Observantes per assignatum spatium per omnia fuerunt subiecti Capiti ordinis, sicque habuerunt *Ministram* *Generalem*, cujus bini *Vicarii Generales* immediatè vices supplebant. Imò & illi *Fratres de Familia* ipsis usque adeò obediebant *Ministris* Provincialibus: quia obediens *Ministri* *Vicario*, *Ministro* obedire dignoscitur, quod non indiget

exem-

exemplificatione , utpote quæ ubique occurrit. Et licet Ministri illi non potuerint (stante ordinatione Concilii Constantiensis) illos impedire in modo specialis regiminis suorum subditorum , omnes equidem sufficienter stabant sub cura , & Jurisdictione Ministrorum , ut patet ex literis F. Petri de Sora Ministri Provincialis in Umbria ad ipsum F. Paulutium de Trincis Fratrum *de Familia* antesignanum : „ Charissime F. Pauluti ! „ devotioni tuæ injungo ad meritum salutaris „ obedientiæ per præsentem , quatenus supra „ dictæ meæ commissionis officium , atque curam absque ulla excusatione recipias , & exequaris cum diligentia , secundum gratiam tibi „ à Deo datam. Fratres verò præfatorum locorum . . . teneantur tibi , sicut mihi , per salutatem obedientiam firmiter obedire , quos tibi , „ teque illis chariùs in Domino commendo. Apud Wadding. Tom. 9. pag. 42. Num. 29.

Num. 32. Legitur etiam , qualiter anno 1459. *F. Zegerius de Dismonda* Vicarius Generalis Familiæ Ultra-Montanæ , in literis circulatibus ad suos subditos Observantes , se nequidem nominaverit Vicarium Generalem absolute , sed *Vicarium Ministri Generalis* , dum suis literis sic præmittit : *F. Zegerius Generalis Vicarius Rmi Patris Ministri Generalis ordinis Minorum , quantum ad Fratres vulgariter de Observantia nuncupatos salutem &c.* Item anno 1462. *F. Ludovicus de Vicentia* Vicarius Generalis Familiæ Cismon-

montanæ electus, in literis ad F. Jacobum à Sar-
 zuela Ministrum Generalem sic ait : „ Precor igitur,
 „ oroque pro meo virili tuam Rmam Paterni-
 „ nitatem, ut Filiorum devotionem suscipiens,
 „ sic nos, paternâ benevolentia, & pietate pro-
 „ sequaris, quod nos quoque in te Liberatorum
 „ officium, quemadmodum vehementer opta-
 „ mus, exercuisse conducatur. His enim mun-
 „ ribus, quibus nihil in hac vita dulcius, nihil
 „ Domi salubrius, foris que consultius; sic nos
 „ Christi amor devinciat, ut & tu Patet, & nos
 „ Filii apud Deum, & homines suavissimo cum
 „ odore vivamus &c. Ecce qualis illorum ob-
 „ servantium à Capite ordinis toties nobis objecta
 „ divisio. Vide apud Waddingum ad ann. 1461.
 „ n. 15. ubi insimul invenis literas ejusdem Mini-
 „ stri Generalis confirmantes Vicarium Generalem,
 „ ut sequitur : „ In meum Vicarium Generalem
 „ Ultra-Montanum, quoad Fratres omnes de
 „ observantia vulgariter nuncupatos, confirmo,
 „ & confirmatum denuncio per presentes, man-
 „ dans tibi, & præcipiens, quantum mihi incum-
 „ bit, ad meritum obedientiæ salutatis, ut præ-
 „ fatum Vicariatus officium... exerceas, dando
 „ tibi omnem authoritatem meam in utroque
 „ foro... præcipiens insuper omnibus, & sin-
 „ gulis, presentibus, & futuris Fratribus dictæ
 „ Familiae per obedientiam salutarem, ut tibi
 „ tanquam personæ meæ... pateant, & obedi-
 „ ant. „ Ubi sanè non loquitur ad illos, qui res-
 „ pectu ipsius foris erant,

Num.

Num. 33. Objicit Mod. Verinus pag. 211. *Quod titulus Generalis Ministri in Primicerium observantium non descenderit ex hereditario jure, & per naturalis successionis viam, ut anteriora tempora respicientibus patet; sed per novam institutionem Leonis X., sine qua Christophorus Numajus, prout erat, Vicarius Generalis mansisset.* sy. rogando Mod. verinum, de quonam jure hereditario, & de quonam naturalis successionis via, dum loquitur, sibi libeat loqui? Sanè in iis, quæ liberae electionis sunt, non datur persona particularis, quæ jus hereditarium prætendat; neque in his datur naturalis successio. Si autem aliud forte velit significare, quàm his verbis dicere, peto: quid electioni Christophori Numaji, vel quoad libertatem, vel quoad aliam conditionem Regulæ, aut juris defuit? Electus fuit in Vigilia Penthecostes, prout vult Regula: Electus in loco convocati per ipsum Leonem X. Capituli Generalissimi, & à convocatis: Electus à Ministris Provincialibus, & custodibus, ut similiter requirit Regula; inter quos quàm plurimi erant ex *Clarenis, Coletanis, Amadaitis, de S. Evangelio, seu de Caputio*, qui se dicebant Reformatos *de Observantia Regulari*, eò quòd juxta Regulam haberent *Ministros*; & hi insimul sumpti magnam partem Capituli constituebant, etiam seorsim à Conventualibus exposit abire jus-
sus, seorsimque pariter ab Observantibus sub

Vica.

Vicarius, seu *de Familia*. Electus demum fuit etiam ab his jam dictis Vicariis Provincialibus; at non quâ talibus, sed postquam Leo Papa illos declaraverat *Ministros Provinciales*, ne vel minimum in tali electione sonaret præter Regulam; & hoc ipsum per Papam legitimè fieri potuisse, iterùm rogo, ne negaveris. Et tandem hanc electionem factam Leo X. *desinivit*, esse *Canonicam*, & secundum Regulam *S. Francisci*. Sicque per viam, non tam naturalis, quàm regularis; & Canonice electionis, & successionis introiit ipse, & post ipsum alii successores ejus in omnia Jura, & in titulum subsistentem suorum Prædecessorum respectu *totius Ordinis Minorum S. Francisci*.

Num. 34. Si dicas, *Ministros Conventualium* ipsum non elegerit, imò respectu illius electionis perquam invitos fuisse: verum dicis: quia Papa eos, quantumcunque invitos ab electione *Ministri Generalis totius Ordinis Minorum*, seu *S. Francisci* (qualem eligendum in Bulla: *Itē & vos &c.* statuerat) tam activè, quàm passivè excluderat, atque inhabilitaverat, ad aliam instituendam electionem, circa quam se per alias literas dispositurum dixerat, dimissos. Quod iterum cave, ne dixeris, viam electionis, & successionis regularis ipsius Christophori impedivisse. Hoc ipsum, ut capias, quæro: si defacto fieret statutum in Ecclesia Dei, ut Petri successor ex- & à solis Cardinalibus

Presbyteris deinceps eligeretur, seclusis tam active, quàm passive Cardinalibus non talibus ab huiusmodi electione; nunquid taliter ex post electus legitime subintraret per viam, non quidem *naturalis*, sed Canonice electionis; cum Ecclesia sit suprâ Canones præsentis? & quid hinc tunc iuvaret *antiora tempora* aut exclusionem aliorum contra taliter electum allegare, aut obtrudere? Ad hæc: nunquid talis taliter electus Pontifex tunc foret potius dicendus Canonice electus, quàm per novam Ecclesiæ institutionem datus, seu institutus? Præsertim cum electio personam illam particularem respexisset, verumque Pontificem effecisset; & non ita nova talismodi Ordinatio Ecclesiæ, utpote, quæ quidem causa fuisset talis electionis, seu electionis taliter faciendæ, non autem causa talis electi in Pontificem. Ad nostrum casum adhuc addo, quòd Mod. Verinus non possit cum fundamento dicere, Christophorum Numajum, seclusâ dispositione Leoninâ, in Capitulo illo Generalissimo (in quo tunc pars Observantina, utpote jam cum quatuor aliis suprâ nominatis unita, pluralitate votorum prævalebat) non fuisse eligendum, sed mansisse, sicut prius erat, Vicarium Generalem magis, quàm (si in superiori supposito Petrus E. G. Decanus Cardinalium in Pontificem supponatur electus) dicere posset, ipsum Petrum, seclusâ tali ordinatione Ecclesiæ, non fuisse electum, sed mansisse, si-

cut

cut prius erat, Decanum Cardinalium: in utroque enim casu equidem adhuc stetit electionis libertas. Nescio proinde, quo sese dieteria immergant, aut quâ datâ portâ ruant.

Num. 35. Objicit ulterius Mod. Verinus ex suppositione pag. 210. dicens: „ si Papa sub-
 „ traheret omnem dispositionem modernam,
 „ id est, si abrogaret Eugenii IV. & Leonis X.
 „ Bullas, quæ Observantinx formæ particula-
 „ ris regiminis, tum & loco Generalis Vicarii
 „ Ministrum Generalem dederunt: si quoque
 „ abrogaret Breve Pauli V., quod Capucinis
 „ Ministrum præfecit (*quæsa, si hoc Breve sit
 „ aliud ab eo, quod supra n. 29. adduximus, no-
 „ minetur, & legatur*) & si modis his uniuersos
 „ totius Ordinis Fratres reduceret ad Obseruan-
 „ tiam literalem hujus præcepti, Cap. 8. Reg.
 „ *Uniuersi Fratres unum de Fratribus istius Reli-
 „ gionis teneantur semper habere Generalem Mi-
 „ nistrum* [ubi talis per 70. annos supra men-
 „ tionatos apparuit?] & *seruum totius Frater-
 „ nitatis, & ei teneantur firmiter obedire; quo
 „ decedente electio Successoris fiat.* Quæro, ut
 „ Matareno stylo pergami disserere, quæro in-
 „ quam, cui ex tribus modò respectiue præsi-
 „ dentibus Generalibus, in tali casu teneren-
 „ tur se Minores omnes submittere? Respon-
 „ sio erit in promptu: forent enim eo ipso illi
 „ subiecti, qui ante Eugenium IV. & ante
 „ tem-

tempora Leonis X. Minister totius Ordinis, &
 servus totius Fraternitatis erat, Conventua-
 lium nempe Rectori.

Num 36. Ante Responſionem, quam da-
 bo ad ſingula, quæro: ſi Petrus ex ſuperiori
 ſuppoſito ex Decano Cardinalium in Summam
 Pontificem electus, ipſemet mentionatam no-
 vam Eccleſiæ ordinationem, ante ſuâ electio-
 nem factam tolleret, & Canones circa electio-
 nem Papæ ad priſtinos uſus reduceret: fieretne
 ille ex hoc ſtatim ex Summo Pontifice non Pon-
 tificex, ſeu Cardinalium Decanus? Diceres uti-
 que, quòd non; quia talis juris novi ad jus
 vetus reductio non reſpiceret annullationem
 electionis, ab ante juxta jus novum adhuc li-
 gans legitimè factæ, ſed ſolùm, taliter electo
 defungente, regularet iterum futuras electio-
 nes ſucceſſorum ejus. Sic planè à pari, in Mod.
 Verini ſuppoſito, modernus noſter ſuperior Ge-
 neralis F. Petrus Joannetius de molina, ſub ocu-
 lis, ſeu præſidente feliciter modò regnante Be-
 nedicto XIV. 1750. in *Minſtrum Generalem*
totius Ordinis Minorum electus, maneret talis,
 quia electionem ſubſequens ejuſdem moderni
 Pontificis ſuppoſita Juris Leonini ad jus vetus
 reductio, non tenderet in caſſationem electio-
 nis jam factæ; ſed regularet ſolùm electiones
 futuras, poſt defunctionem illius, qui agnos-
 ceretur eſſe in poſſeſſione legitimæ electionis.
 Cùm autem Mod. Verinus in ſuâ ſuppoſitione

T

ipſemet

ipsemet declaret, quoddam cum observantibus, etiam ii, qui in vim Leoninarum separati sunt, eò ipso censerentur subiecti *Ministro Generali totius Ordinis Minorum*; concedere etiam deberet, illos eosdem ei, de quo iam diximus, esse, seu fieri subiectos: cum ille solus, sicut modò est, ita & in facto supposito adhuc foret Minister totius Ordinis Minorum, saltèm usque dum fieret nova electio; de qua, quid tunc sentiendum, dicam statim. Dum autem Mod. Verinus ad nullius captum dicit, *in promptu fore, quoddam omnes tunc eo ipso subicerentur ei, qui ante Eugenium IV. & ante tempora Leonis X. Minister totius Ordinis erat, scilicet Conventualium Rectori*; Rogo, ut nobis dicat illius nomen: quia titulus ille juxta Regulam, imò & ex natura sua, nequit convenire, nisi personæ individuali, quam, si inquiras ante tempora Eugenii IV., mortuum haberemus omnes suppositum caput; si autem modernum nominaverit Rectorem Conventualium, ipse talem titulum nunquam portavit; neque per sublationem juris Leonini præcisè illum acciperet, utpote ad illum nunquam electus, fieretque per tale suppositum duntaxat eligibilis, qui illo secluso eligibilis non est.

Num. 37. Quòd, si etiam Papa jura Leonina, aliàque juxta Mod. Verini suppositum, nedum tolleret, sed & nostrum Ministerium suo illimitato titulo exueret, novamque mandaret institui

institui electionem Ministri Generalis totius Ordinis, ad quam omnes Minorum Ministri Provinciales, & custodes Capucinatorum, Conventualium & Observantium, tam activè, quàm passivè deinceps, tanquam in uno Corpore per suppositi fictionem constituit, concurrere deberent, ut sic unus numero Ordo, unicum etiam caput acciperet; profectò penes Observantes staret ex sua factione eruere tale caput: quia sicut Provinciarum, ità & votorum pluralitate Conventuales, & Capucinos simul sumptos longissimè superarent. Deinde more suo in æquivoco laborat Mod. Verinus, dum dicit, ante Leonem X. Observantes subjectos fuisse Conventualium Rectori: nam eadem veritate ego dixerim, Conventuales Observantium Rectori fuisse tunc subjectos, quia stante tunc Ordinis unitate, unus, idemque erat Rector omnium; ex eo autem, quòd Generalis ex una Ordinis compositi Familia assumatur, sinè æquivocatione (quæ mater deceptionum est, atque fallaciarum) dici nequit Generalis talis Familiaz seorsum nominatæ; sicut modernus noster Observantinus, defacto ex Reformatis assumptus, æquivocè diceretur: *Minister Generalis Ordinis Minorum Reformatorum*; Idem exemplificatur, dum eligitur E. G. Italus, si Generalis omnium diceretur Generalis Italarum. Quibus omnibus benè consideratis, nescio, an Mod. Verinus fundatè sibi adscribat

victoriam contra id, quod ego dixeram; ex supposito: si modernus Papa dispensativas solummodò tolleret quoad præceptum Cap. 8. Regulæ suprâ adductum, dispositiones, omnes alios eo ipso subjectos intelligi Ministro Generali totius Ordinis, qui sæpe sapius declaratus est *legalis*, & legitimus S. Francisci successor, & qualis præter ipsum nullus adhuc declaratus est alius. Imò an huiusmodi successores (intellige, non æquivalentes, quod de pluribus faciliè concesserim, sed legales & hierarchici) plurificari possint respectu S. Francisci quâ primi Generalis, dubito ex illo Regulæ: *unum habeant &c. quo decedente electio successoris fiat &c.* ex quo antiqui Ordinis Patres eruerunt, quòd S. Pater Ordinem suum voluerit esse imaginem vivam S. Romanæ Ecclesiæ; quæ etiam, si ex dispensatione Christi hodie acciperet adhuc aliud à Romano independens caput, novam quidem hierarchiam hoc cum membris suis inchoaret caput, Romanam tamen hierarchiam in sua successione non turbaret; multò minùs in ejus locum subintraret.

Num. 38. Ulteriùs pag. 212. Mod. Verinus, ut mihi ob oculos ponat, quàm parum evincant discursus, qui ex (SI) sive ex merè possibilibus contra adversarios proliciuntur; aliud adhuc per (SI) mihi opponit suppositum dicens: „ Si Benedictus XIV. Feliciter nunc „ regnans Papa, in nonnullis alteraret Leonis

» X. Bullas : *Ite & vos &c. & : Omnipotens*
 » *Deus &c.* ac , prout Leo Clarenos , Ama-
 » daitas , Fratres de Caputio , & Coletanos
 » Fratribus de Familia , id est , Corpori Ob-
 » servantino inseruit , & univit , modò Mino-
 » ribus Capucinis Conventuales , Recollectos ,
 » Reformatos , Soccolantes , & Discalceatos eâ ,
 » quâ pollet , plenitudine potestatis uniret ;
 » Sique sicut Leo X. istam , itâ & ipse unionem
 » hanc his jussis firmaret : *Ex quibus omnibus in-*
 » *simul unum Corpus facientes , eosdem perpetuò*
 » *ad invicem unimus , itâ , quòd de cetero ,*
 » *omissâ diversitate nominum prædictorum , Fra-*
 » *tres Minores Capucini nuncupentur , & nun-*
 » *cupati possint , & debeant : omnesque &*
 » *singuli uniti Generali Capucinorum Ministro*
 » *(NB. Leo loquitur taliter de Ministro totius*
 » *Ordinis) in omnibus , & per omnia secundum*
 » *Regulam subjiciantur . Si inquam moderatus*
 » *Papa circa Minorum Ordinem itâ disponderet ,*
 » *superflua foret questio , cui ex tribus modò*
 » *respectivè præsentibus Generalibus in tali*
 » *casu tenerentur se omnes Minores submittere .*
 » *Subintelligit utique Capucinorum Generali .*

Num. 39. Respondeo imprimis , sinistrè ,
 iterumque æquivocè capi factum Leoninum à
 Mod. Verino : Leo X. nãmque Corpori Ob-
 servantino non incorporavit quatuor alias Refor-
 mationes ; sed postquam illas unâ cum *Obser-*
vantibus de Familia enumerasset , subjungit : ex

quibus omnibus unam Corpus facientes, illos per-
petuò unimus. Et quidem tales omnes non minùs
se dicebant Observantes, seu, ut suprà addu-
xi: de *Observantia Regulari*, ac (saltem simul
sumpti) ipsos Observantes de Familia, seu *sub
Vicariis*, suppositorum numero superabant;
Major autem pars non dicitur incorporata Mi-
nori, licet benè ad invicem dicantur unitæ,
quod benè advertendum erit, quando devenie-
mus ad paritatem suppositi. Ex prænominatis
itaque Reformationibus omnibus unum Corpus
fecit Leo X. quod sublatâ diversitate nominum,
seu Cognominum prædictorum, voluit *Obser-
vantium* dici. Nec præcepit, ut omnes uniti
Ministro Observandum secundum Regulam
subjiciantur (in quo est æquivocatio Modesti Ve-
rini, quoad Ministrum Capucinatorum in facto
supposito) cum Observantes, si illos sumas pro
quinta parte suprà expressorum, non haberent
adhuc Generalem, cui alii se submitterent, sicut
nec alii, nisi Bernardinum Pratum jam defun-
gentem, ex Conventualibus stante adhuc unitate,
assumptum; quin potius præcepit, ac voluit,
ut, ex quinque his in usum unitis Reformationi-
bus, cum plena allâs libertate unum omnes eli-
gerent in *Ministrum totius Ordinis Minorum*,
quem titulum sæpius repetit, inculcat, ac decer-
nit. Quòd autem exposit pluralitas votorum
(NB. 69. ipsi deerant per alios dispersa) cecide-
rit super Christophorum Numajum, Observan-
tiae

tinæ Familie Cismontanæ Vicarium Generalem, per accidens fuit, non ex dispositione Leonina, quæ nullum reformatum excluserat. Ità etiam in supposito Mod. Verini, planè per accidens foret, si in ejus formato supposito ex Reformatione Capucinica eligeretur totius Ordinis Minister; maximàque deberet simul supponi inter modernas Reformationes Observantinas discordia, seu votorum discordantia: utpote quâ seclusâ, vel sola etiam (præcindendo ab aliis) Recollectina Reformatio pluralitate votorum Capucinos superaret. Interim concedo, quòd in tali casu, taliter suppositæ unionis, si à parte Capucinatorum, seu ex ipsis aliquod individuum eligeretur ab omnibus per suppositum unitis, quòd talis tunc foret legalis, & legitimus S. Francisci Successor: quia à Corpore Ordinis fuisset ut talis, electus secundùm Regulam, quæ non impedit, nec impedire potest Pontificias circa talem electionem dispositiones, etiam novas, & novas; essetque Ordo solùm accidentaliter mutatus: tum propter accessionem novi nominis: tum ob restitutionem novæ partis aliâ separate, veluti, dum in Concilio Florentino Græci uniebantur Latinis, seu Romanis, sine tamen nominis mutatione. Neque Primatus Ordinis foret tunc ullatenus translatus, cum (præterquam, quòd Capucini ad electionem activam & passivam admitterentur, sicuti per Leoninas Conventuales exclusi fuerant) in- & ex eodem mora-

liter Corpore fierent electiones : Vocarenturque deinceps *Capucini*, qui aliis *Minores Observantes* dicitur fuerant. Ecce, quomodo ambo fortè ad nauseam Lectoris, laboraverimus in suppositis! quia tamen ejusmodi supposita non rarò deserviunt ad statum questionis meliùs penetrandum, non recusavi cum supponente supponere, quidquid Mod. Verinus veluti rideat, me ad finem merè possibilem vel semel recurrisse.

Num. 40. Devenitur nunc ad punctum, quod Mod. Verinus mihi potissimum improbat, & ratione cujus (veluti, si usque Romam peccassem) inter cætera apud sui Ordinis Procuratorem Generalem me accusavit; nimirum, perfuntoriè contra R. P. Hierotheum dixeram, titulum illum: *totius Ordinis Minorum* non esse vacuum, seu ad solam speciem; sed, præterquam, quòd in Capite 8vo Regulæ funderetur, Jurisdictionem quandam habitualem in separatas etiam Minoritanas Familias indicare: ubi bonum mihi erat, quòd Romæ quodammodo resideant omnium Jura Ordinum, quæ & pro purgatione Canonica nonnihil in hac parte adducam: præmittendo imprimis, quòd Leo X. in Bulla: *Omnipotens Deus &c.* quæ & *Concordia* nominatur, sic declaret: *Dictum Antonium Marcellum in Magistrum Generalem Fratrum Conventualium electum coram Nobis presentem in Domino benediximus, ac benedictionem nostram hujusmodi pro confirmatione, quam à prefato Ministro*

nistro Generali [scilicet Observantino] petere tenebatur, pro hac vice duntaxat sufficere volumus. Pro futuris autem temporibus subjungit: *Præfati Antonii Magistri Generalis successores, ab iisdem Fratribus Conventualibus pro tempore electi, Confirmationem ab eodem Ministro Generali, & Successoribus suis Ministris Generalissimis totius Ordinis, quemadmodum Vicarii Generales, tunc de Familia nuncupati, petere tenebantur, petere reneantur: & quidam Magister nunc, & pro tempore electus ad regimen Fratrum Conventualium S. Francisci, juxta dictam ordinationem nostram, Magister Generalis Fratrum Conventualium in perpetuum appellari debeat. Deinde cavet, ne Ministri tam Generales, quam Provinciales Conventualium regimini ullatenus se intromittant, aut aliquam Jurisdictionem, vel superioritatem in ipsos exercere valeant; præterquam, cum ipsum Ministrum Generalem, pro tempore existentem ad ipsorum Conventualium domos, & loca declinare contigerit, quo casu ipse Minister eosdem Fratres Conventuales paternè visitare; ipsique Fratres Conventuales eundem Ministrum Generalem, tanquam totius dicti Ordinis superiorem, omni Charitate, & dilectione recipere debeant: dummodo idem Minister Generalis pro tempore existens nihil Judicialiter circa ipsos Fratres Conventuales, & domos eorum, ac loca &c. exerceat, nisi eo modo, quo olim Minister Generalis super Fratres de Familia &c.*

Num. 41. Ex quibus, quantum ad PP. Conventuales (postea quoad Capucinos) sic arguo: si Observantes de Familia (prout Mod. Verinus pluries inculcat) ante Leonem X. fuerint subiecti Ministro Generali Conventualium (quod verum est, quatenus ex eorum tribu Minister Generalis totius Ordinis electus fuerat, non autem quatenus ex illa eligi de Jure debuerat) ergo etiam vi Leoninarum ipsi Conventuales ad illum Ministrum ex Observantibus de cetero eligendum aliquam dicent subjectionem, urpote quam Leo X. regulavit ad eundem modum, quo Observantes de Familia ab ante subiciebantur tali Ministro, prout non semel in Bullis suis repetens idem Leo exprimit; sicut autem subiectio illa Observantium de Familia potissimum erat respectu Capitis Observantini à Ministro Generali totius Ordinis confirmandi; sic post Leoninas eatenus subiectio in Capite asseritur, quatenus Minister Generalis totius Ordinis jus habet confirmandi Caput Generale à Conventualibus electum; quod jus nullibi ostenditur revocatum, nec contra illud præscriptum, uti postea ostendam. Et propterea dixi, titulum *Ministri Generalis totius Ordinis Minorum*, non esse vacuum nihil, non umbram, non larvam &c. sed fundatum quid in Jurisdictione quadam habituali. Fortè alius, quàm ego, diceret actualem, ex eo, quòd hujusmodi jus actuale non consistat in agere, seu confirmare, sed in confirma-

firmare posse: cùm Jurisdictio nihil aliud sit quàm jus dicendi facultas, seu potestas; habet autem per se loquendo Minister Generalis totius Ordinis facultatem jus dicendi circa electionis suprà dictæ subsistentiam, utpote in qua jus confirmandi consistit.

Num. 42. Dicescum Mod. Verino, & aliis, Privilegium hoc per Leonem X. Concessum jam esse amissum, sicut Privilegium amittitur per non usum. & Imprimis, dispositionem illam Leoninam non tam in Privilegio esse situatam, quàm fundatam in præcepto Regulæ Cap. 8vo, contra quam non habet locum præscriptio, sed solum Pontificia dispensatio, quam Leo X. dare noluit. Unde ipsemet hanc dependentiam ordinans præceptum Regulæ de unitate Ministri totius Ordinis allegat. Quod autem dicitur de non usu, & Non obstare Juri jam acquisito: quia per Ministrum Observantium non sterit, exercere actum Confirmationis, dum Papa, per præventionem superioris potestatis suæ, Magistros Generales Conventualium ipse confirmavit; quod, ne cesseret facere, semper servant Romæ sua comitia Generalia, & electiones, ut sint ad pedes summi Pontificis; cujus equidem actus hujusmodi non præjudicant Juri ipsius Ministri Generalis totius Ordinis; nec contra hunc inducunt præscriptionem: quia per tales actus Papa non intendit præscribere, cùm absque eo tale Jus, quod in omnibus aliis solum Jus quasi

Vicarium est, in Papa resideat tanquam ipsi in summo gradu proprium ad summæ spectans plenitudinem potestatis. Intentum meum exemplifico: Jus E. G. Pontificandi, quod habet Vicarius in Pontificalibus Generalis, non læditur per hoc, quod ipse Episcopus toties quoties, imò semper in certis festis, aut Ecclesiis Pontificet: quia quidquid potest causa inferior dependens à superiori in causando, potest & superior; ità & quidquid potentie Jurisdictionalis est in inferioribus Prælati, est etiam in Papa; consequenter Authoritas ejus sese extendit ad quamcunque Authoritatem inferiorum, idque sine horum præjudicio: cum inferiores in similibus non habeant jus sibi ità proprium, ut illud idem Papæ non sit magis primariò proprium, qui veluti per alios, non in plenitudinem potestatis, sed in adiutorium vocatos, proprium suum posse exercet; nec Regula aliqua cursum hunc valet impedire. Quando autem aliquis facit aliquid per alium, hoc potest, quodcumque vult, facere per se ipsum; cum agens ministeriale dependeat à principali in virtute agendi. Alii proinde hic adferantur actus contra Jus confirmandi, Ministro Generali totius Ordinis semel datum, & nunquam revocatum; quales forent, si alius à Papa Magistros seu Ministros hujusmodi Generales confirmasset, in quem Papa Jus tale Ministro Observantino ablatum transfulisset; aliis protectò manebit in Ministro præfato *Jurisdictio*

dictio quædam habitualis non irridenda, non unâ cum larvis & umbris in spatiis imaginariis collocanda. Et hæc deserviant pro probatione 2da mei quondam asserti, quod Mod. Verinus tantopere per expressiones minùs benè sonantes conatur explodere.

Num. 43. Similiter in adjutorium probationis 3tae potiùs, quàm contra eam dices 2da, Quòd Leo X. suprâ statuerit cavendo, sicque impediendo, ne Minister totius ordinis (præter præfatum jus confirmandi) aliquid *judicialiter circa ipsos Fratres Conventuales, & domos eorum, ac loca &c.* exerceat. Item quòd in vim hujus Leonini statuti ipsemet Minister Observantinus in *Instrumento Concordia* inter ipsum, & Magistrum Generalem Ordinis Conventualium, coram protectore ordinis, & Notario erecto, ac utrimque jurato (quod videre est apud Wadding. ad annum 1517. Num. 33.) quòd inquam Minister Observantinus ità concordaverit: *Prædictus Minister Generalis conformiter ad Bullam Apostolicam (scilicet Concordia) desuper confectam consensit pro se, & suis successoribus, quod nullam Jurisdictionem in Fratres Conventuales exercebit.*

R. Ex hoc potiùs erui, & stabiliri *Jurisdictionem quandam habitualem* per statutum ejusmodi Leoninum, sicut & per proprium Ministri Observantini consensum impeditam, ne aliàs stans exiret in actum, sicque ex habituali actualis fieret.

Fallor, si superior aliquis habens potestatem in alium superiorem, non possit illi alteri superiori relinquere plenam Jurisdictionem in suos subditos, absque eo, quod per hoc præjudicet potestati, aut Jurisdictioni, quam habet in capite, seu in alio ut superiore. Hoc ipsum cum sufficientis paritatis ratione exemplifico in illo, qui Feudatario Dominium utile cum plena Jurisdictione in suos subditos concedens, non perdit per hoc Dominium altum in tali Feudo. Timeo, ne hic ulterius progrediendo, probarem fortè, ultra meum intentum, Jurisdictionem plus quam habitualem; præsertim dum ab una parte tam luculenter ex Decretis pontificiis, ac sacre Congregationis Definitivis sententiis probatur legitimitas tituli *Ministri Generalis totius Ordinis Minorum*; & ab alia parte non ostenditur, explicita saltèm, dispensatio in præcepto formali Cap. 8. Regulæ: *unum de Fratibus istius Religionis teneantur semper habere generalem Ministrum, & servum totius Fraternalitatis; & ei teneantur firmiter obedire.* Quæròque ad superfluum: Si Archi-Episcopus eximeret Capitulum aliquod à Jurisdictionali influenza sui Vicarii Generalis, an non hic adhuc *Jurisdictionem quandam habitualem* respectu talis Capituli retineret, quatenus exemptione illâ sublata, amotòque impedimento, posset ad actus Jurisdictionis procedere? præsertim, si potestas confirmandi Caput talis Capituli, ipsi nunquam fuisset ablata, prout est in casu nostro. Num.

Num. 44. Saltē, si etiam Observantinus Generalis Jus confirmandi Conventualium Generalem ad intentum objectionis perdidisset, sequitur, eum tale Jus aliquando habuisse: quia nemo, quod non habet, perdit. Deinde Jus tale non tam perditum, quā in suo vigore conservatum legimus in Brevi Pauli III. *Cum sicut &c.* dat. 28. Julii 1546. in quo confirmans F. Bonaventuram Castracciarum, Sextum post Leoninam Divisionem Magistrum Generalem Ordinis Conventualium, judicavit Constitutioni Leoninæ tale Jus Ministro Observantino concedenti specialiter derogandum dicens: *Non obstantibus constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis... Nec non literis felicis recordationis Leonis Papa X. Prædecessoris nostri unionis & Concordiæ Fratrum Ordinis hujusmodi nuncupatis, quibus caveri dicitur expressè, quod Generales & Provinciales Magistri dicti Ordinis (Minorum Conventualium) confirmationem electorum suorum à Ministris Fratrum dicti Ordinis de Observantia nuncupatarum &c. petere teneantur; quibus illarum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, presentibus pro expressis habentibus) ad effectum presentium Duntaxat hæc vice tantum derogamus &c.* Apud Joannem de Luca Continuat. Annal. Min. Tom. 18. in Regesto pag. 420. Ubi vides Con- & reservatum Jus illud, quod asseritur nunquam habitum, vel saltē non usū jam perditum. Protectò, quod nihil est,

est, & in Corpore Juris Minoritici pro nihilo habendum, huic frustraneè Papa tana specialiter derogaret, & quidem *pro hac vice tantum*, & ad effectum præsentium *duntaxat*. Interim Authore M. Verino jus hoc quantumcunque irrevocatum, &, ut visum est, per actus Pontificios, utpote ipsi nullo modo contrarios, nullâ præscriptione sublatum, imò potius à Pontificibus suppositum (ut suo intellectu ludat) interudentis rationis entia publicè collocatur.

Num. 45. Interim propter continuatum à PP. Conventualibus ad ipsum Papam recursum, fateor me hucusque non legisse actum, quo re ipsâ à nostro fuisset Ordinis Conventualium Generalis confirmatus, Papâ semper præveniente, ad cujus Sacellum statim post peractam hujusmodi electionem, omnes vocales suum jam electum Primicerium processionaliter deducunt, qui ibidem unâ cum benedictione Papali accipit confirmationem suæ electionis; proût actum illum scribit, & describit P. Coronelli Convent. in suo opere, cui titulus: *Ordinum Religiosorum in Ecclesia Militante Catalogus*. part. I. pag. 74. Nec mirum, cui libet enim liberum est à Papa suam confirmationem petere; quod provenit ex ipsa prærogativa Papæ, pro quo proinde frustra quis implorat assistentiam præscriptionis. Plures nihilominus est reperire actus, quibus Observantini Ministri Provinciales, in vim earundem Leonina-
rum

rum confirmârunt Ordinis Conventualium Provinciales Magistros in suis respectivè locis, ubi fuerant electi; nam P. Ferdinandus de Bologna in sua *Memoria Historica Provinc. Bolon. FF. Minorum de Observantia*, ubi part. 2. cap. 4. pag. 10. refert sequentia: In loco Annunciatæ apud Bononiam, die 6. Decembris Anno 1525. ad instantiam Magistri Hieronymi Varati de Ferrarea, missi à Rev. P. Magistro Joanne Francisco de Cremona noviter electo in Magistrum Provinciale Province Bononiæ super Conventuales, confirmavi autoritate officii Ministeriatûs mei, juxta tenorem Bullæ Leonis X. suprâ dictum Magistrum P. Joannem Franciscum de Cremona, sicut meus Prædecessor confirmavit ejus Prædecessorem, ut habetur in Registro alio &c. Ex Libro sup. Econtrariò autem dum Anno 1523. In Provincia Castellæ PP. Conventuales in suum Magistrum Provinciale elegerant F. Petrum de Arriaga, oriebatur controversia circa modum obtinendi confirmationem, quam à Ministro Provinciali Observantino dictæ Provincie ad tenorem Bullæ *Concordia* Leonis X. petere tenebatur, controversiâ ad *Quignonium*, totius Ordinis Ministrum Generalem Observantinum delatâ, hic deputatis priùs tribus causæ Judicibus, tandem decrevit, omnia debere fieri ad tenorem Bullæ præfatæ, & quòd hæc ubique sit Observanda, donec

sedes Apostolica aliter disposuerit, ut refert Haroldus ad Ann. cit. ex Waddingo.

Num. 46. Quantum autem ad paternam Visitationem, quæ per easdem Leoninas Ministro Observantino tanquam jus aliquod voluntarium competebat respectu PP. Conventualium; hanc legitur exercuisse supra memoratus *Quignonius*; refert enim *Waddingus* ad Annum 1524. qualiter prænominatus Minister Generalis Observantinus non intermiserit visitare multos Conventus Observantium, sicut & Conventualium in Regno Hispaniæ in vim ordinariæ, & Successori S. Francisci connaturalis facultatis in Bulla Leonis X. : *omnipotens Deus* &c. sibi reservatæ. Accessit itaque 5ta Januarii ad Conventum PP. Conventualium in civitate *Jaen* (quam *Hübener* *Gienum* vocat) in Andalusia; & postquam Religiosos dicti Conventus visitaverat, atque secundum consuetudinem in pleno Capitulo monenda admonuerat; tandem tota Communitas istius Conventus, ultroneè ipsum rogabat, ut eundem suum Conventum reformare, & Regulari dein Observantiæ incorporare dignaretur, quod & fecit presentibus Civitatis illius Primoribus cum Notario. Vid. *Wadding.* Edit. Rom. Tom. 16. pag. 197. n. 36.

Num. 47. Hucusque à *Mod. Verino* tractus, & pertractus probavi respectivè ad venerabiles PP. Conventuales, cum bona illorum venia

nia dictum meum. Nunc quantum ad sacram Capucinorum Familiam idem probo, imprimis ex eo, quòd Minister Observantinus jus aliquando statutum & fixum, ac nullibi revocatum, aut præscriptione sublatum ostendat, confirmandi illum (scilicet Magistrum, seu Ministrum Conventualium) qui nedum jus habuit confirmandi, sed & ferè per sæculum actu semper confirmavit Capucinorum superiorem Generalem: ubi, qui influit in causam, suo modo & influit in causatum. Deinde idem probo ex capite *Filiationis*, quam retinet ad Observantinum Ordinem, prout patet, tum ex decreto suprà n. 18. adducto; tum ex eo, quòd instrumentum emancipationis infallibiliter denotet Filiationem præcessisse, sicque manet respectus ad Petram: tolle proinde istam emancipationem (prout in Dialogo continuato arguebar) & apparebit Filius sub patria potestate, quæ aliàs erat impedita, ne exiret in actum. Nefas mihi est apud Mod. Verinum, quòd impeditam hanc patriam potestatem, *habitualement quandam jurisdictionem* appellaverim, ne cum ipso dicerem, titulum illum nostri Generalis Ministri larvam esse, magni nominis umbram, & fingentis rationis negotium. Si etiam titulus ille nullatenus se se ad Capucinos extendat, saltèm fundatus erit respectu illorum, pro quorum respectu ab initio tantà maturitate datus fuit, ac definitus; cum Capucinorum Familia nondum esset nata, & in

Observantia adhuc virtualiter contenta. Non fueram ego explicitè locutus de Capucinis, meumque ad propositum, sive ad præfati tituli contra irrisores defensionem sufficiebat Jus Confirmandi Magistrum Generalem Conventualium, qui & natus, continuatumque Caput Capucinatorum confirmabat; unde & frustra me accusat Romæ Mod. Verinus, qui tamen, si velit, sub explicatione suprâ data dicam & illud, quod ipse oppugnat; donec ille probaverit, per adventum Capucinatorum titulum illum suo fundamento fuisse evacuatum: ubi equidem patebit, quòd integro ferè seculo post illorum nativitatem de novo fuerit per Sacram Congregationem legitimus declaratus, ut visum est suprâ num. 7mo.

Num. 48. Manendo autem in meo fundamento *Juris Confirmandi*, de quo suprâ, adhuc quæro: si per non usum Observantinum Jurisdictionis illius actualitas, seu potius hujus actualis jurisdictionis actus secundus, usque modò non steterit, & in exercitium non prodierit: an & propterea talismodi Jurisdictionis, quæ nullibi ostenditur revocata, usque adeò habitualitas periit? Amplector simile [in quo Mod. Verinus triumphum ante victoriam canit] de intentione habituali: an non ipsius actualitatem de necessitate sequi debet *non usus*, ut actualitate cessante, intentio habitualis fiat? & quidem hæc habitualiter manet ex eo, quòd non sit revocata.

Sancè,

Sanè, si non fallor, habitualis intentio describitur: *Actualis semel habita, per interpositos actus alios interrupta quidem, sed non revocata:* ubi, nisi non usus actuum ad primum finem ordinatorum intercederet, utique, si non actualis, saltèm virtualis maneret, habituali fortior. Interim æquus Lector judicabit me inter & ipsum; qui, dum ego de habitu, ille de actu 2do loquitur; ego tituli saepe memorati fundamentum in re assigno, nec respectu ad PP. Capucinos pro hoc indigeo: ille omnem planè respectum ad Capucinos à titulo hoc rejiciens extra meum campum propriam sibi querit pugnam, plurimum differens de Capucinatorum ab Observantibus independentia (quam nec ego nego) de Sphæra activitatis Jurisdictionis habitualis, deque ejusdem ad modum aliorum agentium agendi necessitate, prout videre est pag. 206. quam tamen habitua-lem Jurisdictionem ego inter necessariò agentia non colloco, sed eam veluti sine omni actu, seu actuali exercitio potentem subsistere cum aliis respicio; utpote cujus esse proprium non consistit in actu, sed ad actum, sicut omnis habitus solùm dat posse agere, vel proximè, dum sine impedimento est *proximus*; vel remote, dum est ab actu secundo pro tempore impeditus; & equidem manet habitus. Ut verbo absolvam: si Jurisdictionem legitimè datam, confirmatam (prout ipsimet PP. Conventuales

anno 1540. Leoninarum confirmationem à Paulo III. petierunt, & in Bulla, quæ incipit: *Exhibita Nobis &c.* impetrârunt) confirmatam inquam, & nunquam revocatam, sed solum ab actu secundo impeditam, habituales dixerim & adhuc dicam: non puto, me tam in aliorum, quam in Mod. Verini Judicio peccâsse, veluti si *entia rationis pro realibus obrufissem*: ne aliàs Episcopi suspensi Jurisdictio (si tamen in nostro casu suspensio dici possit) imò usque ad eò Divi Augusti, seu moderni Imperatoris Hierosolymitani Regis titulus, inter puros negotiantis rationis partus simili ludibrio veniant collocandi, prout Mod. Verinus in sua scena inscriptionem nostri Generalis, vix non cum cachinno suam post triumphalem, simulque solum verbalem Rhedam trahit, ferè usque ad illud: *me quoque Pollucem mea mater vincere dixit.*

Num. 49. Objicit Mod. Verinus pag. 213. *Quòd Observantinis per Leoninas insinuat Minister ea autoritas, & plenitudo Jurisdictionis non insit, quam Regula Seraphica Ministro Ordinis, ac servo totius Fraternitatis attribuit; indèque non totius Franciscana, sed totius Observantina Fraternitatis Minister sit, & nuncupari deponat.* Et parum infrâ falsum, & plenè ridiculum dicit, inferre habituales dependentiam Capucinatorum; præsertim, cum ego in Dialogo Cont. dixissem, Capucinos Pontificiâ Dispensatione ab Observantium Ministro, & à totalitate Fraternali-

ternitatis ejus recessisse. Quomodo ergo, inquit, ad eundem Ministrum adhuc pertinebunt? R. Ad imum, præviè advertendo, quòd Ministri Observantini nunquam per Leoninas fuerint instituti, sed semper à Corpore Ordinis legaliter electi. Et, si Constitutionem Leoninam institutionem appellare volueris, ponenda tantum erat in hoc, quòd pro electionibus hujusmodi solos Observantes ex omnibus Ordinis Reformationibus unitos qualificans, seu qualificados pronuncians, alios Conventualismum Sectantes exclusit, atque inhabilitaverit. Deinde ad objectionem ipsam Respondeo, me nunquam de plenitudine Jurisdictionis asserenda somniasse, unde solummodo Jurisdictionem quandam habitualem asserui, quæ sufficit, ut titulus *Ministri Generalis totius Ordinis* habeat fundamentum in re; & simul servatur debitus respectus ad præceptum Regulæ, de unitate Ministri, ac servi totius Fraternalitatis: qualia equidem Regulæ præcepta non ligant Papam, quin legitime dispenset, seu actualement Jurisdictionem impediatur, ac suspendat, quâ Dispensatione, veluti ligaturâ legis sublata, iterum ligaret præceptum omnes Professores talis Regulæ, prout jacet; atque per hoc, stante dispensatione, stat obligationis habitualitas, quæ centenis exemplificari posset exemplis.

Num. 50. Per hoc idem etiam ruit alia ob-
 etio,

ctio, per quam Mod. Verianus suprà putat, se habitualem dependentiam facere ridiculam; cum potius existimata vis argumenti illius (quod ad meum assertum non quadrat) sicut Democritis risum, ità & Heracлитis fletum causare posset. Sanè non irrideat Patrem Filius, à cuius potestate non naturâ, sed solo accidentali Principis Privilegio ante diem est exemptus. Dum autem pag. 215. exaggerat, quod in Bullis separantibus nullam Pontifices de tali dispensatione faciant mentionem: dico, nec me explicitam dispensationem unquam invenisse, aut asseruisse: nisi eatenus, quatenus Papa plures in Ordine Minoritico Superiores independentes concedendo, latis censeatur dispensasse in hoc: *unam de Fratibus istius Religionis* (scilicet à P. Francisco institutæ) *teneantur semper habere Generalem Ministrum, ac servum totius Fraternitatis, & ei teneantur firmiter obedire.* Tali quidem (qui solus adhuc dicitur, & dici audeat Minister Generalis totius Ordinis S. Francisci, vel Minorum) primi Capucini Obedientiam voverunt, sed ex post legitimâ huiusmodi Pontificum dispensatione, alteri, ab ipsismet eligendo, cum æquivalente merito obediunt, cum Papa sit suprà Regulam, imò quâ confirmans, formalis Conditor Regulæ. Quæ quæso in his omnibus RR. PP. Capucinorum injuria? nisi fortè illa, quæ ab ipsa rei, & facti veritate proveniens ad unius vel alterius im-

gina.

ginativam sinistrè ascendit. Frustrà etiam, & supervacaneè pag. 217. loquitur de Conventualium, & Capucinatorum in meo systemate inobedientia, & transgressione Regulæ, utpote quod nec ex meis dictis sequitur, nec hoc sentire in purgatum cerebrum nunquam ascendit, sicque Mod. Verinus verba pro farina opponit.

Num. 51. Idem objicit pag. 218. quærendo: an Reverendissimus Seraphinus à Capricolle modernus Capucinatorum Minister fictione quâdam Juris, an non potius verè & realiter, perque veram, & rectam Lineam à S. Francisco descenderit, prout (inquit) Urbanus VIII. & Clemens XII. asserunt in suis Bullis &c. Aliud esse Capucinos per veram, & rectam lineam à S. Francisco descendere, quod non nego, cum laterales lineæ ipsam etiam stipitem lineam rectam respiciant, & Capucini ex Observantibus facti originariam Regulæ professionem, & Observantiam continuârint, & in personarum successione non interrupta usque hodie continent, & volente Deo pro ejus gloria continuaturi sint. Et longè deinde aliud est: modernum Generalem Capucinatorum, à S. Francisco, ut primo Generali, per legalium electionum seriem descendere; quod nemo dicit, nisi qui ob unius, & alterius à Ministri Observantini obedientia impetratam exemptionem, Ministrum hujusmodi Observantinum ex suo loco, & serie de-

turbatum assereret. Concedo itaque Mod. Verino, quod illorum Generalis, quæ Capucinus, veram & realem descendentiâ à S. Francisco habeat, quod solum & unicum declararunt Pontifices. Dum autem Mod. Verinus pag. seq. addit, quod tempore Leonis X. manus Apostolica F. Christophorum Numajum ab *humiliore Vicarii Observantini, ad sublimiorem Gradum formalis, & legalis Ministri Generalis* legerit; valde alienum à vero est: quia non Papa, sed Ordinis Electio talem fecit; esto Leo X. ad talem electionem inhabilitaverit Conventuales, ex quorum tribu ab ante (non de Jure aliquo statuto, sed liberarum electionum contingentia) Ministri Generales totius Ordinis Minorum eligi consueverant. Inter quos, scilicet Conventuales, tunc temporis computabantur *Clarenorum, Coletanorum, Amadastarum, & Fratrum de Capusso*, seu de *S. Evangelio* Ordinis Reformationes, qui & suos Ministros Provinciales habebant: dum pars contradistincta, scilicet Fratres sic dicti *Observantes de Familia*, Vicarios respectivè Generales, & Provinciales habebant: qui electionibus hujusmodi volebant sese immiscere ex proprio *beneplacito*, ex quo, sicut ipsis nullum præjudicium, ita nec alteri parti Jus possessionis inducebatur, *ex l. 12. C. d. excus. Tut. & Cur.* Nec beneplacitum ulli legi subiacet,

cet; & Jus libertatis præscriptioni non cedit,
ex c. 17. de Præscrip.

Num. 52. Summa interim tam apud Mod.
Verinum, quàm apud plures alios, æquivo-
catio est in eo, quòd electiones Ministrorum
Generalium pro tali tempore solis Conventua-
libus attribuunt, cùm omnes prænominata Re-
formationes semper ad illas concurrerint, quæ
postmodum per Leonem X. unà cum tribu Ob-
servantina sponte suâ per tempus non concur-
rente, in unam Corpus Ordinis *Observantinum*
(omissâ diversitate nominum) de cætero appel-
landum, unitæ fuerunt, & adhuc sunt. Di-
ceteria proinde sunt, & verba infundata, dum
sæpe dicitur, quòd Observantes (proût modò
sunt in suo corpore) ante Leonem X. non ha-
buerint Ministros, sed solùm Vicarios; cùm id
non verificetur, nisi de una respectivè ad om-
nes alias modica parte, scilicet de tribu *Obser-
vantium de Familia*. Quòd notabile fundamen-
tum deinceps respiciant, qui circa res Minori-
ticas scribere intendunt: ne aliàs ipsi docen-
tes errent, & anachronismis suis credentes de-
cipiantur: Vastissimum enim Corpus, quod
modò Observantinum dicitur, & à quo PP.
Conventuales per Leonem X. (tanquam pars
minor à maxima) separati fuerunt, non ex solis
Observantinis de Familia (qui unicam tribum
contra quinque constituebant) sed ex omnibus
illis suprâ memoratis Ordinis Minoritani Refor-
matio.

mationibus coaluit, ac concrevit; proindeque objectiones quàm plurimæ, de separatione observantium; de eorum non Ministris, sed Vicariis; de Conventualium ante Leonem X. plenario Regimine; deque Ministris Generalibus, & Provincialibus solum Conventualibus, & cætera hujusmodi, tanquam nullæ abjiciendæ sunt, aut saltèm in suo supposito reformandæ: Cùm potior pars ordinis ante Leonem X. modò fuerit reformata, & omnes Ministri Generales (si tres solummodò exceperis, etiam propterea ab officio depositos) ordinis reformationem urserint, & in nullo Capitulo Generali admiserint relaxationem. Quidquid alii, vel fingant, vel exaggerent, ut soli videantur lapsum ordinem resuscitasse, in lapsu aliorum ponentes gloriam ortûs sui.

Num. 53. Non displiceat veritatem prædictorum luculentius percipere ab Authore *Fundamentorum iriam ordinum*, qui ipsemet ex suprâ memoratis Reformatis erat, & eatenus ante Leonem X. à parte Conventualium stabat, quatenus Observantium *de Familia* diversum, & quasi sequestratum regimen sub Vicariis, ægerimè ferebat, ac in multis contra hos scribens prætendebat, quòd sui, ob identitatem regiminis veluti inter Conventuales, sub stricta equidem Regulæ Observantiâ, viventes, magis essent ad horum reformationem apti; cùm econtra Fratres *de Familia* quasi singularizantes, amisso reformandorum Conventualium favore, non
ità

ita forent ad opus reformationis universalis expediti, utpote (licet sub uno, eodemque Ordinis Capite) quasi sibi solis viventes; prout datur intelligi ex iis, quae ex vetusto illo auctore de suis temporibus loquente, per frustra hic pro dilucidando ordinis de se sat dubioso Systemate subijcio. Imprimis de supra memoratis Reformatis (quos de *Observantia Regulari* vocat ex eo, quod secundum Regulam *Ministris* obedirent) part. 1. fol. 35. Sic ait: „ Prout multi Fratres
 „ Observantiae hujusmodi ex tunc fecerunt, qui
 „ nunc quasi ubique multiplicati, & ex optime
 „ reformatis Conventibus, & Conventualibus
 „ numerum suum indies augentes, & jam plures
 „ Ministros ex suis etiam super Reformandos
 „ habentes; paulatim, & pacifice ordinem re-
 „ formant in diversis orbis partibus, ut patet &c.
 Et ibidem fol. 34. in fine sic scribit: „ Protegente
 „ Domino, & Bmo P.N. Francisco, sub regulari
 „ obedientia, & cura Ministrorum, & custo-
 „ dum, juxta Regulæ formam, in vera & stri-
 „ cta sui status observantia usque in præsens
 „ perseveraverunt, & in diversis Provinciis mul-
 „ tiplicati sunt, alios Conventuales paulatim, &
 „ pacifice ad veram sui status Observantiam mo-
 „ dis congruis secum reducentes, & reformantes
 „ &c. Et part. 4. fol. 167. ita proseguitur:
 „ Cujus ritum, & exemplum supra dicti Patres
 „ nostri, & sui sequaces in diversis orbis Pro-
 „ vincijs hucusque tenuerunt firmiter, & tenent

„ in

„ in Provinciis Saxonie , S. Bonaventuræ, Fran-
 „ ciæ , Turonia , Aquitania , & S. Ludovici ..
 „ & qui jam paulatim multiplicando plures Mi-
 „ nistros de suis , tam super suos , quàm super
 „ reliquos Conventuales , & Reformatos in di-
 „ ctis Provinciis habere meruerunt ; qui sine
 „ suorum Observantium , & Reformatorum in-
 „ debita mixtione , etiam cum gratia ipsorum
 „ Conventualium , Conventus eorum pacificè,
 „ & paulatim ad verum reformat , & ex iisdem
 „ Patribus Conventualibus spontè ad verum re-
 „ formatis , & veram reformationem ardentius,
 „ & ferventiùs quærendibus , & pro posse in-
 „ ducentibus , numerum suum quotidie augent
 „ &c. Et ibidem fol. 177. addit : „ Jam nunc
 „ Conventuales , quibus solebant subjici , in
 „ diversis Provinciis superant , & regunt ; & in
 „ officiis Ministeriatùs , & Custodiatùs paulatim,
 „ & sine suo detrimento , & cum gratia sanioris
 „ partis ipsorum Conventualium ad verum , &
 „ pacificè reformat.

Num. 54. Idem author loco immediatè citato
 contra observantes *de Familia* scribens , respon-
 densque ad eorum objectionem , quâ prætende-
 bant , se ex regimine Ministrorum in progressu
 suæ reformationis , & observantiæ impediri , ac
 molestari , ait : „ Insuper idem de insufficien-
 „ tia , & nullitate causæ molestationis , & im-
 „ pedimenti hujusmodi , experienciâ notoriâ
 „ certâ , & probatâ ostenditur per hoc , quòd eâ

non

non obstante, Regula ipsa isto modo sub regulari obedientia, & cura Ministrorum à principio ordinis usque ad præsens in diversis mundi partibus, & locis, & sub eisdem Ministris, ubi & à quibus ipsi *de Familia* eximuntur, commodè & pacificè observata semper fuit, & usque in præsens observatur sine exemptionibus hujusmodi, etiam strictè, & ad verum.

Et cum jam omnes illi reformati, de quibus hic author agit, imò probabiliter & ipse hic author (utpote qui immediatè ante tempora Leonis X. scripsit, & vixit) per Leonem illum unà cum Fratribus *de Familia* in unum Ordinis Corpus, quod modò *Observantium* nominatur, ipso Leone narrante, reverà coaluerit : palam fit error illorum, & æquivocatio, qui præsens Corpus *Observantiæ* sumunt præcisè pro Fratribus *de Familia*, à quibus nequidem certum est, quòd nos Recollecti Germaniæ habeamus descendentiâ personarum, saltèm ex toto : Cum constet Reformationem *Coletanam* (quæ etiam una ex unitis erat, & semper sub Ministris, eate nusque Fratribus *de Familia* contraria manserat) anno 1406. per Galliam, inferiorèmq; Germaniam novo resumpto ordinis spiritu cœpisse dilatari ; clarissas simul, & Fratres Minores reformante B. Coletâ. Certumque pariter est, quòd *Coletani* hujusmodi possederint Conventus, Aquisgranensem, Loyaniensem, Durstensem, &

Widdelbergensem Provinciæ Colonienſi anno
1512. Quinquennio ante diſiſionem Leoninam,
incorporatos per Bullam Julii II. quæ incipit :
Celebrato &c.

Num. 55. Ad teſtimonia præfati Authoris
nullatenùs ſuſpecti ſimiliter reſpiciant, qui cum
Authore *Rationum Hiſtoricarum* nimium peren-
tes prætendunt, per duo prima ſæcula Minoritica
ſolos exiſtiſſe Conventuales, & Obſervantes
ſuam cum ætate originem non habere, niſi à
tempore Concilii Conſtantiendiſi, quo Fratres *de*
Familia ſub Vicariis collocati ſunt : nam etiam
præter hos veri obſervantes (loquente iſto authore)
nunquam in ordine defuerunt, licèt diverſis
temporibus diverſimodè à ſuis reſpectivè Reſor-
matoribus ſint appellati; exſtabatque præter
Obſervantes de Familia ingens illorum numerus,
quibus objici non valet, quòd aliquando, ſicut
Fratres *de Familia*, quoad diverſum modum re-
giminis, ſeparati fuerint, aut ab electionibus
Generalium activè, vel paſſivè excluſi; & hi ipſi
ſaniorẽ partem conſtituebant Communitatis
Ordinis nullatenùs diviſi, quæ Communitas
quidem *Conventualium* dicebatur, non tam à
conſimili modo vivendi, quàm à modo ejuſdem
regiminis, veluti contradiftincta à Fratribus *de*
Familia, abſque eo, quòd omnes (qui tanquam
à parte Conventualium ſtantes ſumebantur)
relaxationes ſectarentur: cum maxima pars
talis communitatis reverà, & ſecundùm rem eſſet
obſer-

observantia, id est literalem sequens regulæ observantiam. De qua parte erat, de qua ea testabatur allegatus Author part. 4. fol. 124. dicens :

» Fratres etiam sub regulari observantia degentes,
 » & viventes, licet vivant sub eadem obedientia
 » Ministri Provincialis, non possunt ad Fratres
 » Conventuales non sufficienter reformatos, &
 » ad eorum loca causâ relaxationis, vel cum
 » manifesto periculo transgressionis Regulæ
 » transire, nisi cum evidenti periculo suæ salutis;
 » quamvis dicti Conventuales jactitent, se habere
 » Bullam dispensationis pecuniarum, & reddi-
 » tuum annuum., Ubi NB. quod Conventuales
 tunc temporis unam eandemque cum aliis Reformatis emittebant professionem.

Num. 56. Zelosissimi etiam ut plurimum fuerunt Ordinis Generales ante Leonem X. electi, qui modis omnibus Fratres *de Familia* fovebant, excepto, quod libenter voluissent illos ad eundem regiminis modum, salvo per omnia illorum zelo regulæ, inducere; Et hoc quidem sanctâ intentione quærebant, cum sperarent per Fratrum hujusmodi adiutorium, virésque junctas universalem Ordinis Reformationem esse facilitandam, prout ostendit idem Author *Fundamentorum* part. 1. fol. 38. dicens: Ad partes
 » Hispaniæ profectus est (Ægidius Delphinus
 » Minister Generalis) ibique grater à Catho-
 » lico Rege, & Regina devotissimè est susceptus,
 » quorum assistentiâ pro posse reformans, & ve-

„ ram Ordinis unionem , & Fratrum *de Familia*
 „ reductionem ad obedientiam Regularem de-
 „ siderans , ut non solum illorum saluti , & uti-
 „ litati provideret , sed etiam eorum auxilio cum
 „ ceteris utilis , & commodius ordinem ipsum
 „ ad verum reformare posset ; Plures tandem
 „ provincias ipsorum *de Familia* , Deum timen-
 „ tium , ad veram obedientiam , & unionem ibi
 „ retraxit , & quatuor Ministros ex iisdem Pa-
 „ tribus *de Familia* in diversis Provinciis ibidem
 „ constituit , committens iisdem Reformationem ,
 „ & Regimen omnium Conventualium in parti-
 „ bus illis .

Num. 57. Et sanè fatendum est , Fratres *de*
Familia , si ad Regimen Ministrorum Provincia-
 lium accessissent , fortè plus potuisse ad opus
 universalis reformationis contribuere , quàm sub
 particulari regimine manentes sub suis Vicariis ,
 quibus alii reformandi non tenebantur obtempe-
 rare , sicut suis Ministris , ad quorum electiones
 Fratres *de Familia* (suis contenti Vicariis à se eli-
 gendis) non concurrebant ; sicque sua vota , quæ
 in Zelosiores utique contulissent , veluti bono
 communi subtraxerunt : pro quo Author *Firma-*
mentorum part. 4. fol. 177. sic ait : „ Occasione
 „ hujusmodi divisionis , & exemptionis non
 „ possunt commodè , & utiliter ubique haberi
 „ sufficientes ad hoc Prælati , sive Ministri , ipsi
 „ (scilicet Fratribus *de Familia*) tales non eli-
 „ gentibus , nec eligi valentibus , quorum Mi-
 „ nistro

Ministorum operâ Reformatio vera induci, & manuteneri habeat &c. „ Ubi saltem apparet, quantum aberrant illi, qui modernum Corpus Observantinum pro solis Fratibus *de Familia* sumunt, cum & ii omnes, de quibus hic Author loquitur, quique Fratibus præfatis aversabantur iisdem anno 1517. per unionem, quam Leo X. *Votivam, & à spiritu S. conceptam* enuntiavit, in unum Ordinis Corpus adunati fuerint, & modò sub respectiva, & vix amplius dignoscenda personarum successione uniti vivant, & magis adhuc multiplicati indices multiplicentur, secum ducentes Ministrum Generalem totius Ordinis Minorum, ob modicam respectivè partem divisam non perturbatum in successione Ministrorum Generalium à S. Francisco, usque in hodiernum diem.

Num. 58. Circa cujus Jus hic observaverim adhuc, quòd hic solus, & unicus notabile ordinis privilegium usque modò teneat, & in divisione ordinis secum sumplerit, quòd eo ipso, quo in talem electus est, in plena sui officii executione censeatur locatus, absque ulla etiam pontificia speciali confirmatione, quæ, si quandoque detur, est *pro majori ipsius validitate, proque suppletionem defectuum juris & facti, qua quomodolibet intervenire possent*, ut inter alios loquitur Urbanus VIII. in Bulla: *Dilecte Fili &c.* Confirmans F. Joannem Merinerum electum in Ministrum Generalem totius ordinis S. Francisci.

Tale autem privilegium Alexander IV. anno 1255. in Bulla, quæ incipit : *Inter alia &c.* dedit F. Joanni Parmensi sexto post S. Franciscum Ordinis Generali, & Clemens IV. in Bulla, quæ incipit : *Virtute conspicuos &c.* confirmavit anno 1258. ubi miror, quòd illi, qui secundum Authorem *Rationum Historicarum*, soli à S. Francisco instituti, verumque ordinem primævum constituentes, & continuantes intrepidè asseruntur, hoc privilegium ordini tam speciale, ac proprium, non sumplerint secum, dum ab observantibus fuere per Leonem X. divisi. Objicit M. Verinus pag. 8. Quòd Sixtus V. 1585. per Breve : *Ex superius &c.* Conventualium generali perpetuam auctoritatem impertierit confraternitatem Chordæ erigendi in omnibus Conventualium, Observantium, & Capucinatorum Ecclesiis, in iis erectas aggregandi Archi-Confraternitati Assisienti : *Stante autem* (inquit) *observantia supposito*, quòd ipsorum primicerius sit Caput, & Pater totius Seraphici gregis, nec non primarius trium ordinum S. Francisci generalis, hoc inquam supposito est perquam difficile captu, quia congruentia Conventualium Rector, in Ecclesiis observantium, qua tanto Generali, tanto Capiti, tantòque Patri subduntur, eà polleat auctoritate, ut in iisdem confraternitates Chordæ erigere, ac erectas valeat aggregare Archi-Confraternitati Assisienti, velut Capiti, & Matri cæterarum à chorda nuncupatarum confraternitarum.

eam. Ubi NB. quòd ironice procedat per tanto
& tanto.

Num. 59. Respondeo, illud suppositum non esse meum, sed Benedicti XIII. in Bulla : *Paterna sedis &c.* sub iisdem omnino verbis Ministrum Generalem totius ordinis deprædicantis. Addideram ego ipse Bullam illam per Clementem XII. und cum aliis esse reductam ad jus commune Tridentini, quoad extraordinaria privilegia per illam concessa. Benedictus autem XIII. Bullâ suâ Ministrum observantium non per modum novi privilegii fecerat S. Francisci primarium successorem, sed solum proprio suo nomine eum appellaverat; unde non est concepitibile, Clementem XII. voluisse reformare, quod in tertium usque sæculum ratum existerat, absque eo, quòd aliæ Minoritanæ Familiæ ipsi quoad actualem obedientiam subjectæ censerentur; quod nec Benedictus XIII. per talia prædicata voluit innuere, nec nostrum aliquis exinde inferre. Dum autem M. Verinus ibidem paulò ab ante dicit, nedum quoad extraordinaria privilegia, sed etiam quantum ad istam nostri Generalis appellationem, Bullam : *Paterna sedis &c.* esse reductam ad jus Tridentini; quod, addit, esse consequens ex eo, quòd Tridentinum binos ordines ut distinctos, & independentes considerans dicat : *Exceptis domibus Fratrum S. Francisci Capucinatorum, & eorum; qui de observantia vocantur.* Ast! cum aliunde primarius generalis, qualis vocatur

Observantinus, non sit se solo talis, sed respectivè ad alios distinctos, simulque actualis dependentia ad hujusmodi appellationis veritatem non requiratur, ut alibi ostendimus; non video consequentis illius cum verbis Tridentini connexionem, sicque taliter argumentans de eburnea vagina videtur plumbeum gladium educere: nisi fortè (sicut ante ipsum R. P. Hierotheus in Epitome) ex verbis illis Tridentini Capucinos ibidem ante Observantes nominantis, illorum velit ante hos prærogativam arguere; quâ eadem ratione etiam Ecclesia Angelis prærogativam præ Archangelis daret, dum cantat: *Quem laudant Angeli, atque Archangeli &c.* quod, ut inquit Plautus, *non persuadebis, nec si persuaseris quidem &c.* Si verò ab alia parte facta in Tridentino velis rationabiliùs observare, invenis, & Ministrum Observantium inter alios Minoritanos Generales ut primarium sedisse, & veluti talem primò subscripsisse, ex quo formari posset argumentum solidum, dum aliunde Mod. Verinus ex arena videtur velle nectere funiculum.

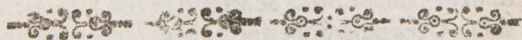
Num. 60. Ad Objectionem autem ipsam Respondeo, quòd vi concessionis Sixtinæ Generalis Conventualium non possit in nostris, aut Capucinorum Ecclesiis erigere hujusmodi Confraternitatem, nisi cum nostro, vel illorum consensu, per quod ipsum rueret prætendenda superioritas. Et sanè PP. Dominicani, & Carmelitæ

melitæ suas Confraternitates Sacri respectivè Rosarii, & Scapularis ità erigunt, & extendunt in Pagorum, & Oppidorum Ecclesiis Parochialibus, absque eo, quòd in iisdem vel minimam Jurisdictionem prætendant. Sic pariter Observantes à propriis suis superioribus ad hoc delegati, stationes, quas *viam Crucis* appellant, benedicunt, & erigunt, nedum in suis Conventibus, sed & de consensu Ordinarii in viis publicis, cum omnibus Indulgentiis, quas lucrarentur fideles, si ipsa loca Sacra Hierosolymis simili devotione *visitarent*; ex Concessionibus variorum Pontificum; & equidem in hisce ne vel umbram alicujus Jurisdictionis sese acquirere existimant. Illud autem Privilegium Observantes habent ratione Sanctuarii terræ Sanctæ; sicut PP. Conventuales à Sixto V. suum acceperunt ob possessionem Conventus Assisiensis, ubi in veneratione est Corpus S. Francisci; consequenter Privilegium utrimque non tam est datum ratione Ordinis præferendi, quàm ratione loci præcisè. Unde & in locis, ubi non sunt Conventuales, ex simili concessione de anno 1587. & propriâ autoritate Confraternitatem Sacræ Chordæ in suis Ecclesiis erigunt Observantes, sicut etiam in alienis. De *via* autem *Crucis* Vide P. Holzman Theol. Moral. part. 5. à N. 783. qui adducit ipsas Bullas Pontificias, etiam recenter Confirmatorias, qui & N. 787. addit, quòd in tali Privilegio,

utpote ob specialem rationem Concesso, non communicent alii Religiosi, etiam intra latitudinem Ordinis Seraphici consistentes, ut sunt Conventuales & Capucini. Tenet insuper præcitatus Author superiores nostros hujusmodi *via Crucis* erectionem probabilius etiam posse concedere pro cella privati Religiosi cujuscunque Ordinis, eò quòd cella velut pars Monasterii censeatur locus pius, de quo loquuntur Bullæ: Contrarium tamen tenendum de Camera alicujus secularis, quæ non habet rationem loci pii.

Num. 61. Tandem, ut plura alia hîc omit-
tam, quæ Mod. Verinus, dum nullo scopo Ja-
culatur, in puncto nostri Generalis exaggerat,
pro fine adduco: me in Dialogo Cont. pag. 74.
(non ut stringens argumentum inde efforma-
rem, sed solum, ut publico Minoritico inno-
tesceret) adjecisse allocutionem, quam Sanctis-
simus modò gloriosissimæ regnans Benedictus
XIV. in Comitiiis nostris Generalibus 1750. in
summa persona præsidens, Ordinemque in Ca-
pite, & membris alloquens pronunciavit.
Quæsivi tamen ibidem, an Pontifex Ordinem
v. g. Capucinatorum ita alloqui potuisset. Quòd
Mod. Verinus pag. 13. repetens, non tam ad
quæsitum meum respondet, quam argumen-
tum declinans tali Allocutioni ad extensum op-
ponit aliam, quam idem Sanctissimus 1747. in
Comitiis Ordinis Conventualium similiter pro-
nuncia-

nunciavit, & de puncto ad punctum utramque ad invicem confert pro consimili utriusque Ordinis antiquitate. Ubi ad ipsam videtur spectare illud, quod Socrates monet: *age sic alienum, ut tuum non obliviscaris*: nam ego, sicut tunc dubitative, sic modò assertive dico, Pontificem Capucinatorum Ordinem sub talibus antiquitatis notionibus alloqui non potuisse: quòd, si M. Verinus impugnare non potuerit, aut voluerit, satius ex toto hìc tacuisset. Nam PP. Conventualibus diversimodè cum Observantibus comparandis (de quo postea) diversimoda etiam respectu Observantium veluti cœva assignanda est ætas; quos proinde ego à primis Ordinis temporibus non intendebam excludere, præsertim, si verum sit, quod Author *Rationum Historicarum* (qui dicitur esse Antonius Lucci) tenet, suos Conventuales ab ipsamet antiquissima Ordinis Factione *Eliana*, seu *F. Elia de Cortona* personarum successione descendere, quæ factio incepit vivente S. Francisco; an autem tunc non fuerint regulam literaliter *Observantes*, à quibus sine interruptione continuatis nostrum nos habemus descensum, dicemus infra.

CAPUT OCTAVUM

*De Sigillo Ordinis, & Initiis Re-
collectorum.*

Num. I. Cùm Mod. Verinus integram Quæ-

X 5

stio-